

Zadarska županija

Upravni odjel za hrvatske branitelje, udruge, demografiju i socijalnu politiku

Socijalni plan Zadarske županije 2025.-2027.

Zadar, veljača 2025.

Sadržaj

1. Uvod **2**

1.1. Svrha i opseg socijalnog plana 2

1.2. Misija i vizija 8

2. Socioekonomska i demografska obilježja stanovništva **9**

2.1. Opći podaci 9

2.2. Demografski podaci 10

2.3. Socioekonomski pokazatelji 15

2.3.1. Obilježja kućanstva 17

2.3.2. Invaliditet i zdravstveno stanje stanovništva 20

2.3.3. Tržište rada 26

2.3.4. Mirovine 27

3. Procjena potreba u županiji: procjena dostupnosti socijalnih usluga i procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga u Zadarskoj županiji **29**

3.1. Metodologija izrade socijalnog plana 29

3.2. Analiza prikupljenih podataka 30

3.3. Procjena potreba i dostupnosti socijalnih usluga za djecu i mlade 38

3.4. Procjena potreba i dostupnosti socijalnih usluga za odrasle osobe u dobi od 20 do 64 godine 46

3.5. Procjena potreba i dostupnosti socijalnih usluga za izbjeglice 57

3.6. Procjena potreba i dostupnosti socijalnih usluga za starije osobe 58

3.7. Zaključak o trenutnoj dostupnosti socijalnih usluga u Zadarskoj županiji 63

3.8. Procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za održivi razvoj kvalitetnih socijalnih usluga 65

4. Ciljevi, mjere i aktivnosti **67**

5. Praćenje i evaluacija socijalnog plana **74**

5.1. Praćenje socijalnog plana 74

5.2. Evaluacija socijalnog plana 74

6. Izvori i literatura **76**

7. Popis slika **78**

8. Popis tablica **79**

1. Uvod

1.1. Svrha i opseg socijalnog plana

Socijalni plan Zadarske županije (u daljnjem tekstu Plan) izrađen je temeljem Zakona o socijalnoj skrbi (NN 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23) članka 241. i donosi se za razdoblje od tri godine. Dokument je izrađen temeljem Pravilnika o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/23).

Sastavni dio socijalnog planiranja Zadarske županije jest procjena potreba temeljem koje se utvrđuju prioriteti za sljedeće tri godine kako bi se ostvarili ciljevi definirani Planom. Podaci prikupljeni procjenom potreba smjernica su Zadarskoj županiji da definira svoje prioritete te će biti temeljni dokument u izradi godišnjih akcijskih planova.

Socijalni plan Zadarske županije za razdoblje 2025.-2027. godine strateški je dokument koju prikazuje analizu pružatelja socijalnih usluga, upućuje na dostupnost socijalnih usluga na području Zadarske županije, prikazuje analizu procjene potreba za socijalnim uslugama prema korisničkim skupinama te specifične ciljeve razvoja institucionalnih i izvaninstitucionalnih socijalnih usluga s posebnim naglaskom na usluge za skupine u većem riziku od socijalne isključenosti na području Zadarske županije. Strateško planiranje kroz socijalno planiranje na području Zadarske županije doprinosi razvoju i unaprjeđenju sustava te njegovoj učinkovitosti prema izazovima s kojima se susreće u kontekstu socioekonomskih i gospodarskih promjena.

Prema Zakonu o socijalnoj skrbi (članak 71.) socijalne usluge su:

1. prva socijalna usluga
2. usluga sveobuhvatne procjene i planiranja
3. savjetovanje
4. stručna procjena
5. psihosocijalno savjetovanje
6. socijalno mentorstvo
7. obiteljska medijacija
8. psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja
9. psihosocijalna podrška
10. rana razvojna podrška

11. pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja

12. pomoć u kući

13. boravak

14. organizirano stanovanje i

15. smještaj.

Korisnici socijalnih usluga, prema članku 18. Zakona o socijalnoj skrbi, koji su obuhvaćeni i ovim socijalnim planom su:

1. samac i kućanstvo koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom, prihodima, imovinom, od obveznika uzdržavanja ili na drugi način;

2. dijete bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, dijete žrtva obiteljskog, vršnjačkog ili drugog nasilja, dijete žrtva trgovanja ljudima, dijete rane i predškolske dobi s razvojnim odstupanjem ili razvojnim rizikom, dijete s teškoćama u razvoju, dijete s problemima u ponašanju, dijete bez pratnje koje se zatekne izvan mjesta svog prebivališta bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti se za njega te dijete strani državljanin koje se zatekne na teritoriju Republike Hrvatske bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti se za njega;

3. mlađa punoljetna osoba i mlađa punoljetna osoba s problemima u ponašanju;

4. osoba koja je bila korisnik prava na uslugu smještaja ili organiziranog stanovanja, a kojoj je potrebno osigurati stanovanje dok za to traje potreba, a najduže do 26. godine života;

5. trudnica ili roditelj s djetetom do godine dana života, iznimno do tri godine života bez obiteljske podrške i odgovarajućih uvjeta za život;

6. obitelj kojoj je zbog narušenih odnosa ili drugih nepovoljnih okolnosti potrebna stručna pomoć ili druga podrška;

7. osoba s invaliditetom koja nije u mogućnosti udovoljiti osnovnim životnim potrebama;

8. odrasla osoba žrtva obiteljskog ili drugog nasilja te žrtva trgovanja ljudima;

9. osoba koja zbog starosti ili bolesti ne može samostalno skrbiti o osnovnim životnim potrebama;

10. osoba ovisna o alkoholu, drogi, kockanju i drugim oblicima ovisnosti;

11. beskućnik ili

12. druga osoba koja ispunjava uvjete propisane Zakonom.

Temeljem Zakona o osobnoj asistenciji (NN 071/2023) uključena je i socijalna usluga osobne asistencije kojom se osigurava pomoć i podrška osobi s invaliditetom u aktivnostima koje ne može izvoditi sama radi vrste i stupnja invaliditeta, a koje su joj svakodnevno potrebne u kući i izvan kuće, te pomoć i podrška u komunikaciji i primanju informacija. Uslugu osobne asistencije osobi s tjelesnim, intelektualnim ili mentalnim oštećenjem pruža osobni asistent.

S obzirom na svrhu i ciljeve, procjenu potreba korisničkih skupina i zastupljenost socijalnih usluga Plan se dovodi u suodnos sa strateškim dokumentima:

I. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine

Plan je izravno povezan sa sljedećim razvojnim smjerovima i strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije:

- Razvojni smjer 1 *Održivo gospodarstvo i društvo* – SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi;
- Razvojni smjer 2 *Jačanje otpornosti na krize* – SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život.

II. Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine

Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga prvenstveno je fokusiran na uključivanje socijalno osjetljivih skupina, te predstavlja podlogu za razvoj socijalnih usluga na području Republike Hrvatske. Definirana su dva prioriteta: prioritet 1.: Dostupnost i ravnomjerni regionalni razvoj socijalnih usluga i prioritet 2.: Kvaliteta i održivi razvoj socijalnih usluga.

Prioritet 1 odnosi se na smanjenje i otklanjanje nejednakosti povezane s pružanjem i dostupnosti socijalnih usluga, te su definirana dva posebna cilja unutar prioritetnog područja. Posebni cilj 1. odnosi se na povećanje dostupnosti socijalnih usluga, dok je Posebni cilj 2. povezan s Uvođenjem novih socijalnih usluga (socijalnih inovacija).

Prioritet 2 odnosi se na unaprjeđenje upravljanja socijalnim uslugama i jačanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga, što ujedno predstavlja i posebne ciljeve unutar ovog prioritetnog područja.

III. Akcijski plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2024. godine

Akcijski plan razvoja socijalnih usluga predstavlja ključan dokument u provedbi posebnih ciljeva Nacionalnog plana razvoja socijalnih usluga. Sukladno tome, Socijalni plan Zadarske županije izravno je povezan sa sljedećim Posebnim ciljevima i mjerama definiranim Akcijskim planom: Posebni cilj 1.: Povećanje dostupnosti socijalnih usluga; Posebni cilj 2.: Uvođenje novih usluga (socijalne inovacije); Posebni cilj 3.: Unaprjeđenje upravljanja socijalnim uslugama i Posebni cilj 4.: Jačanje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga. U okviru Plana razvoja predviđene su mjere unutar razvojnog smjera 2. Jačanje otpornosti na krize kroz strateški cilj 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život. Predviđene mjere su: Razvoj i modernizacija infrastrukture i usluga socijalne skrbi u skladu sa standardima kvalitete i potrebama zajednice, daljnji razvoj i provedba programa promocije zdravlja, prevencije i ranog otkrivanja bolesti te programa prevencije u sustavu socijalne skrbi, razvoj i primjena modela osiguravanja dostatne zdravstvene radne snage te popunjavanje mreže javno zdravstvenog sustava na otocima i u ruralnom području, unaprjeđenje razine zdravstvene zaštite i socijalne skrbi na otocima i u ruralnim područjima.

IV. Plan razvoja Zadarske županije za razdoblje do 2027. godine

Plan razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. temelj je strateškog planiranja razvoja za Zadarsku županiju kojim se definira vizija, prioriteti i posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine. U okviru Plana razvoja predviđene su mjere unutar *Razvojnog smjera 2. Jačanje otpornosti na krize* (Strateški cilj 5. zdrav, aktivan i kvalitetan život, Posebni cilj 8. Poboljšanje dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite i socijalne skrbi uz daljnji razvoj i jačanje programa prevencije za zdrav i kvalitetan život. Mjere koje su izravno povezane sa Socijalnim planom Zadarske županije su sljedeće: *Mjera 8.2.: Razvoj i modernizacija infrastrukture i usluga socijalne skrbi u skladu sa standardima kvalitete i potrebama zajednice*; *Mjera 8.5.: Unaprjeđenje razine zdravstvene zaštite i socijalne skrbi na otocima i u ruralnim područjima*.

V. Nacionalni plan za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2022.-2026. godine

Svrha ovog Nacionalnog plana je djelotvorno štititi prava djece u Republici Hrvatskoj, istovremeno promovirajući integrativni pristup pravima djece kroz međuresornu suradnju, prvenstveno u područjima socijalne politike i obitelji, pravosuđa, zdravstva, odgoja i obrazovanja, sporta i kulture. Unutar dokumenta istaknuto je pet posebnih ciljeva od kojih su dva izrazito bitna za izradu Plana: 1. Suzbijanje diskriminacije i socijalne isključenosti djece i 2. Zaštita djece od svih oblika nasilja.

VI. Operativni plan deinstitucionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga u Republici Hrvatskoj

Cilj operativnog plana deinstitucionalizacije odnosi se na smanjenje broja korisnika u institucijama i osiguravanja njihovog života u zajednici te razvoja usluga podrške u zajednici, a u svrhu osiguravanja regionalne ravnomjernosti i dostupnosti usluga. U Zadarskoj županiji planom su obuhvaćeni Centar za pružanje usluga Mocire, Centar za pružanje usluga u zajednici Zemunik, Centar za rehabilitaciju Sv. Filip i Jakov i Dom za odrasle sv. Frane.

Centar za pružanje usluga Mocire je osnovan 2020. godine za pružanje socijalnih usluga djeci s teškoćama u razvoju i odraslim osobama s invaliditetom. Prema Planu transformacije 2024.-2027. predviđeno je: osnivanje mobilnog tima za psihosocijalnu podršku i ranu razvojnu podršku za područje Benkovca i okolice te otoka, pokretanje dislocirane jedinice za pružanje usluga rane razvojne podrške i psihosocijalne podrške, boravak i psihosocijalna podrška za odrasle OSI u Biogradu na Moru. Predviđa se i razvoj pet izvaninstitucionalnih socijalnih usluga (osobna asistencija, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja, psihosocijalno savjetovanje, odmor od skrbi, organizirano savjetovanje) te povećanje dostupnosti i kapaciteta za izvaninstitucionalne usluge (boravak, rana razvojna podrška i psihosocijalna podrška). U trogodišnjem razdoblju provedbe Plana transformacije, Centar će značajno proširiti spektar i povećati kapacitete izvaninstitucionalnih usluga. U 2027. provedbom transformacije Centar bi pružao usluge za ukupno 560 korisnika.

Centar za pružanje usluga u zajednici Zemunik je javna ustanova socijalne skrbi za odrasle osobe s oštećenjima mentalnog zdravlja kojima vlastita obitelj nije u mogućnosti pružiti adekvatnu skrb. Planom transformacije 2024.-2027.godine predviđa se značajno povećanje

kapaciteta za pružanje izvaninstitucijskih socijalnih usluga uz paralelna ulaganja u podizanje kvalitete institucijskog smještaja. Do kraja 2027. godine planirane su nove stambene jedinice na području Zadarske županije za uslugu organiziranog stanovanja za 30 novih korisnika. Plan obuhvaća i širenje opsega postojećih socijalnih usluga (organizirano stanovanje, pomoć u kući, psihosocijalnu podršku) te razvijanje novih usluga (boravak, osobna asistencija, odmor od skrbi za biološku/udomiteljsku obitelj).

Centar za rehabilitaciju Sv. Filip i Jakov je ustanova u sustavu socijalne skrbi koja pruža socijalnu uslugu smještaja za osobe s intelektualnim teškoćama. Prema planu transformacije u razdoblju od 2024. do kraja 2027. godine Centar će razviti šest novih usluga: organizirano stanovanje, boravak, osobnu asistenciju, stručnu procjenu, psihosocijalnu podršku i psihosocijalno savjetovanje. Za organizirano stanovanje je predviđena adaptacija dvije stambene jedinice na području općine Pakoštane, a za uslugu boravka u planu je adaptacija i opremanje nekretnine na lokaciji Centra.

Dom za odrasle osobe Sveti Frane Zadar je javna ustanova socijalne skrbi za odrasle osobe s mentalnim oštećenjima kojima vlastita obitelj nije u mogućnosti pružiti adekvatnu skrb. Dom pruža i uslugu pomoć u kući uključujući dostavu gotovih obroka, nabavu namirnica, obavljanje kućanskih poslova i održavanje osobne higijene. Do kraja 2027. godine po Planu je značajno povećati kapacitet za pružanje izvaninstitucionalnih usluga uz paralelno ulaganje u podizanje kvalitete institucionalne usluge smještaja. Plan transformacije 2024.-2027. godine predviđa razvoj novih usluga (organizirano stanovanje, savjetovanje, psihosocijalno savjetovanje, osobna asistencija) te proširenje postojećih usluga (boravak, alarmni sustav, pomoć u kući, psihosocijalna podrška, posudionica medicinskih pomagala), smanjenje broja korisnika smještaja u aktualnom prostoru za 20%, pri čemu se planiranom razvoju usluge organiziranog stanovanja za 20 korisnika ukupni kapacitet povećava za 33% (s aktualnih 59 na 67).

U planiranju i razvoju mreže socijalnih usluga i ostvarivanju prava, obveza, mjera i ciljeva socijalne skrbi sudjeluje Savjet za socijalnu skrb. Savjet za socijalnu skrb Zadarske županije je sastavljen od predsjednice i 14 članova, a čine ga predstavnici županije i jedinica lokalne samouprave, zavoda za socijalni rad, domova socijalne skrbi, ustanova za obrazovanje i zapošljavanje, zdravstvenih ustanova i udruga koje okupljaju osobe s invaliditetom i drugih ključnih dionika u socijalnoj politici na području županije.

1.2. Misija i vizija

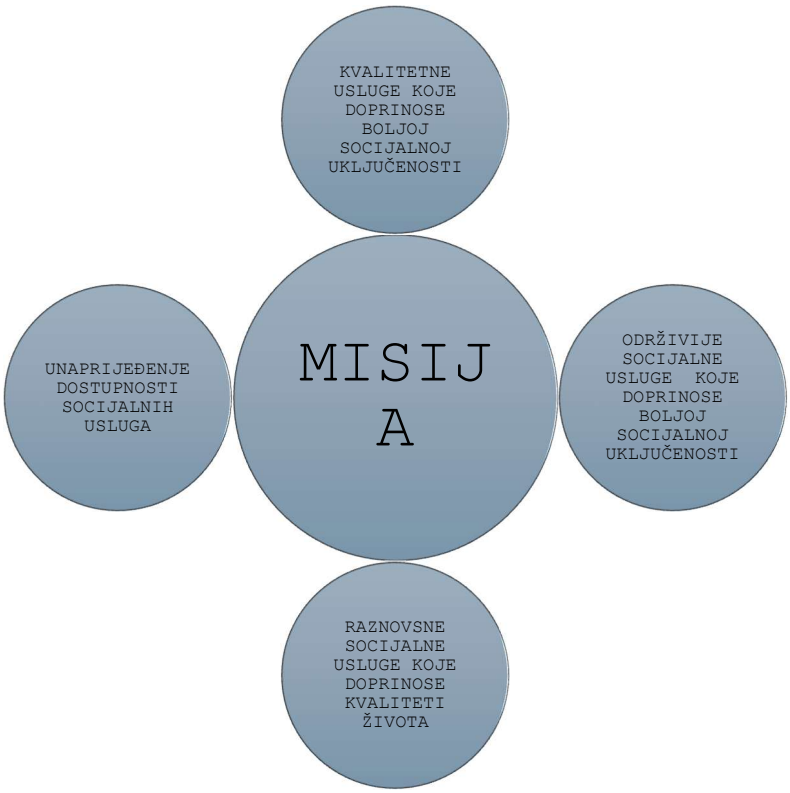

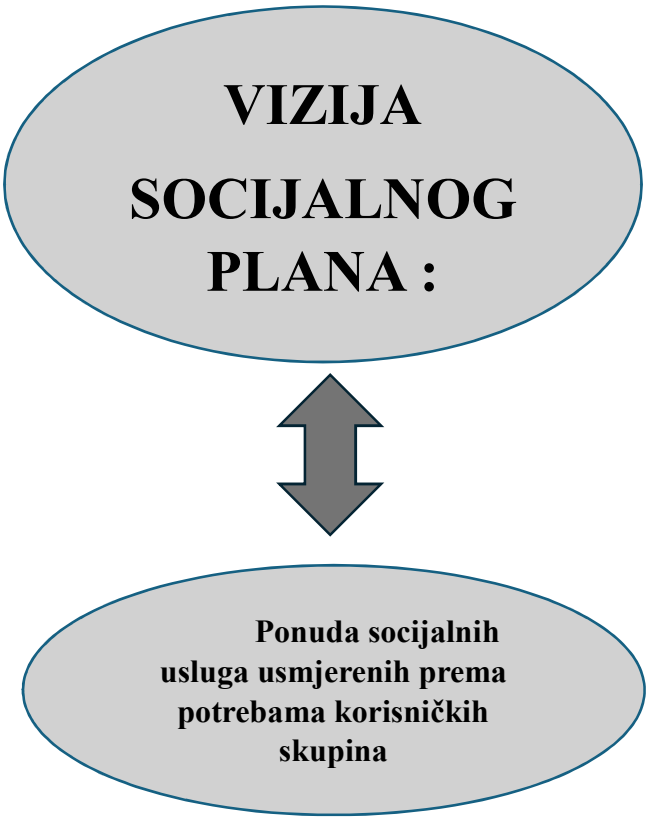

2. Socioekonomska i demografska obilježja stanovništva

2.1. Opći podaci

Zadarska županija obuhvaća geografski profil od otoka, priobalja, ravnokotarskog i bukovičkog zaobalja, velebitskog prostora, do ličko-pounskog prostora. Teritorijalno je organizirana u 34 jedinice lokalne uprave i samouprave, od čega šest gradova (Benkovac, Biograd na Moru, Nin, Obrovac, Pag, Zadar) i 28 općina (Bibinje, Galovac, Gračac, Jasenice, Kali, Kolan, Kukljica, Lišane Ostrovičke, Novigrad, Pakoštane, Pašman, Polača, Poličnik, Posedarje, Povljana, Preko, Privlaka, Ražanac, Sali, Stankovci, Starigrad, Sukošan, Sveti Filip i Jakov, Škarbnja, Tkon, Vir, Vrsi i Zemunik Donji).

Zahvaljujući razvoju mreže naselja koja se stoljećima zasnivala na vrednovanju prirodnih resursa i komunikacija, kao i modernim procesima urbanizacije i litoralizacije, Županija je u demografskom pogledu raščlanjena na gusto naseljeni obalni pojas veće gospodarske dinamike i koncentracije ljudskih resursa (posebno u Zadru) i na rijetko naseljen i intenzivnom depopulacijom zahvaćen ruralni prostor otoka i zaobalja.

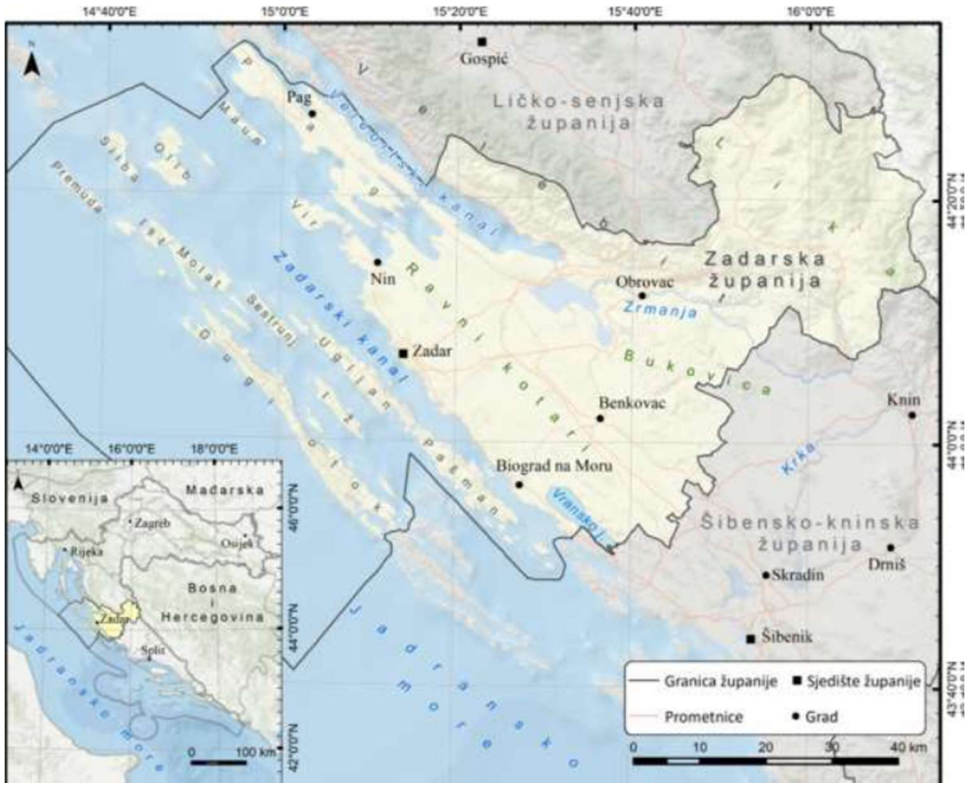

Slika 1. Geografski položaj Zadarske županije, izvor: Plan razvoja Zadarske županije 2021.-2027.

Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine na području Zadarske županije boravi ukupno 159.766 stanovnika. U gradu Zadru 2021. godine u živi 70.779 stanovnika, što čini 44% ukupne populacije. Izrazita fragmentacija županije, u pogledu ustroja velikog broja jedinica lokalne samouprave i prisutan trend centralizacije urbanog prostora grada Zadra ne pridonose koheziji prirodnih i funkcionalnih cjelina županije. Površina Zadarske županije obuhvaća ukupno 3.646 $km^{2,}$ dok je gustoća naseljenosti 43,82 stan./km^2.

2.2. Demografski podaci

Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine na području Zadarske županije boravi ukupno 159.766 stanovnika, što ukazuje, u odnosu na podatke Popisa stanovništva provedenog 2011. godine, na stopu promjene od -6,03% (sukladno popisu stanovništva iz 2011. godine na području Zadarske županije je boravilo 170.017 stanovnika). Podaci ukazuju na činjenicu kako i Zadarska županija prati negativan trend smanjenja broja stanovnika.

Podaci Državnog zavoda za statistiku za petogodišnje razdoblje od 2019. do 2023. godine ukazuju na smanjenje broja rođenih (2019. broj živorođene djece za Zadarsku županiju bio je 1543, dok je za 2023. taj broj 1448). U isto vrijeme, prisutan je rast broja umrlih (2019. godine broj umrlih bio je 1938, dok je 2023. 2034 umrlih). Smanjenje broja rođenih te istovremeno povećanje broja umrlih u skladu je sa starenjem stanovništva na području Europske unije i negativnim prirodnim prirastom stanovništva.

Tablica 1. Prirodno kretanje stanovništva u Zadarskoj županiji u periodu od 2019. do 2023.

Zadarska županija	Rođeni			Umrli		Prirodni prirast	Brakovi		Umrla dojenčad na 1000 rođenih	Vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih)
	Ukupno	Živorođeni	Mrtvorođeni	Ukupno	Umrla dojenčad		Sklopljeni	Razvedeni		
2019.	1551	1543	8	1938	1	-395	801	185	0,6	79,6
2020.	1526	1523	3	2148	3	-625	593	252	2,0	70,9
2021.	1598	1591	7	2437	5	-846	742	229	3,1	65,3
2022.	1503	1497	6	2288	11	-791	785	143	7,3	65,4
2023.	1454	1448	6	2034	10	-586	696	167	6,9	71,2

Izvor: Državni zavod za statistiku, *Prirodno kretanje stanovništva po županijama od 2019. do 2023.*

Tablica 2. Prirodno kretanje stanovništva u gradovima i općinama u Zadarskoj županiji u 2023. godini

Zadarska županija / Gradovi	Živorođeni	Mrtvorođeni	Umrli	Umrla dojenčad		Prirodni prirast	Brakovi		Vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih)
				Ukupno	0-6 dana		Sklopljeni	Razvedeni	
Benkovac	91	1	147	-	-	-56	75	6	61,9
Biograd na Moru	50	-	56	-	-	-6	16	3	89,3
Nin	21	-	27	-	-	-6	14	1	77,8
Obrovac	26	-	56	1	-	-30	17	4	46,4
Pag	27	-	53	-	-	-26	14	4	50,9
Zadar	623	2	789	3	1	-166	265	103	79
Općine									
Bibinje	32	-	31	1	1	1	17	5	103,2
Galovac	8	-	18	-	-	-10	6	-	44,4
Gračac	15	-	71	-	-	-56	14	1	21,1
Jasenice	22	-	26	-	-	-4	7	-	84,6
Kali	13	-	26	-	-	-13	2	-	50,0
Kolan	9	-	15	-	-	-6	2	2	60,0
Kukljica	3	1	7	-	-	-4	2	1	42,9
Lišane Ostrovičke	4	-	13	-	-	-9	2	-	30,8
Novigrad	14	-	33	-	-	-19	9	-	42,4
Pakoštane	50	-	36	1	1	14	22	3	138,9
Pašman	25	1	38	-	-	-13	8	4	65,8
Polača	14	-	11	-	-	3	8	1	127,3
Poličnik	51	-	57	3	1	-6	28	4	89,5
Posedarje	32	1	39	-	-	-7	20	2	82,1
Povljana	5	-	12	-	-	-7	20	2	41,7
Preko	27	-	71	-	-	-44	13	2	38,0
Privlaka	17	-	33	-	-	-16	9	3	51,5
Ražanac	25	-	42	-	-	-17	21	1	59,5
Sali	16	-	36	-	-	-20	5	-	44,4
Stankovci	22	-	25	-	-	-3	10	2	88,0
Starigrad	13	-	36	-	-	-23	6	2	36,152
Sukošan	52	-	50	-	-	2	20	3	104,0
Sveti Filip i Jakov	53	-	56	-	-	-3	22	3	94,6
Škabrnja	13	-	23	-	-	-10	6	-	56,5
Tkon	6	-	10	-	-	-4	2	-	60,0
Vir	32	-	47	-	-	-15	17	1	68,1
Vrsi	19	-	28	1	-	-9	7	5	67,9
Zemunik Donji	18	-	16	-	-	2	7	-	112,5

Izvor: Državni zavod za statistiku, *Prirodno kretanje stanovništva po županijama od 2019. do 2023.*

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku u 2023. godini u Zadarskoj županiji rođeno je 1448 djece, dok broj umrlih iznosi 2034. Razlika između broja rođenih i umrlih iznosi 586, dok je u razdoblju od 2019. do 2022. godine ta razlika veća. Od ukupno 34 jedinice lokalne samouprave na području Zadarske županije, u 2023. godini pozitivan prirodni prirast zabilježen je u tri općine: Bibinje (1), Sukošan (2) i Zemunik Donji (2). Istovremeno, vitalni indeks stanovništva, koji se iskazuje brojem živorođenih na 100 umrlih, za Zadarsku županiju iznosi 71,2, te je on povoljniji od vitalnog indeksa Republike Hrvatske (62,7 za 2023. godinu).

Strukturu stanovništva Zadarske županije čini 81.573 žena (51%), dok je udio muškaraca 49% odnosno 78.193 od ukupnog broja stanovnika. Najveći udio stanovnika Zadarske županije pripada dobnim skupinama iznad 60 godina starosti, te se usporedbom Popisa stanovništva iz 2021. godine i onog iz 2011. godine primjećuje opadanje broja radno sposobnog stanovništva (2021. godine ukupan broj radno sposobnih stanovnika iznosio je 98.211 što predstavlja značajno smanjenje u odnosu na Popis stanovništva iz 2011. godine kad je iznosio 111.652).

Tablica 3. Stanovništvo Zadarske županije po kontingentima i spolu (Popis stanovništva 2011.)

Spol	Ukupno	0 – 6 godina	0 – 14 godina	0 –17 godina	0 –19 godina	Fertilno žensko stanovništvo		Radno sposobno stanovništvo (15 – 64 godine)	60 i više godina	65 i više godina	75 i više godina	Prosječna starost	Indeks starenja	Koeficijent starosti
						ukupno (15 – 49 godina)	od toga 20 – 29 godina							
	170.017	12.210	26.837	32.949	36.932	-	-	111.652	43.340	31.528	14.300	41,9	117,4	25,5
Muški	83.504	6.270	13.738	16.836	18.897	-	-	56.272	19.327	13.494	5.496	40,7	102,3	23,1
Ženski	86.513	5.940	13.099	16.113	18.035	37.654	10.505	55.380	24.013	18.034	8.804	43,0	133,1	27,8

Izvor: *Popis stanovništva iz 2011. godine*

Tablica 4. Stanovništvo Zadarske županije po kontingentima i spolu (Popis stanovništva 2021.)

Spol	Ukupno	0 – 6 godina	0 – 14 godina	0 –17 godina	0 –19 godina	Fertilno žensko stanovništvo		Radno sposobno stanovništvo (15 – 64 godine)	60 i više godina	65 i više godina	75 i više godina	Prosječna starost	Indeks starenja	Koeficijent starosti
						ukupno (15 – 49 godina)	od toga 20 – 29 godina							
	159.766	10.329	23.264	28.134	31.191	-	-	98.211	49.845	38.291	15.984	44,6	159,8	31,2
Muški	78.193	5.344	11.990	14.523	16.030	-	-	49.011	22.863	17.192	6.455	43,4	142,6	29,2
Ženski	81.573	4.985	11.274	13.611	15.161	32.635	8.688	49.200	26.982	21.099	9.529	45,7	178,0	33,1

Izvor: *Popis stanovništva 2021. godine*

Smanjenje broja stanovnika prisutno je u dobnim skupinama koje obuhvaćaju stanovnike od 0 do 60 godina, dok je u dobnim skupinama 60+ prisutno povećanje.

Pad broja živorođene djece i broja djece predškolskog uzrasta (0-6 godina) te istovremeno rast broja stanovnika dobnih skupina 65+, a posebice 75+, u skladu je s trendom starenja stanovništva u Europskoj uniji.

Promatrajući širu europsku sliku i prirodno kretanje stanovništva primjetno je povećanje udjela starijeg stanovništva – 2001. godine udio starijeg stanovništva iznosio je 16%, dok je u 2020. primjetan porast od 5% te iznosi 21%. Istovremeno, udio mladog stanovništva se smanjuje (2001. godine iznosi 23%, a 2020. tek 20%).

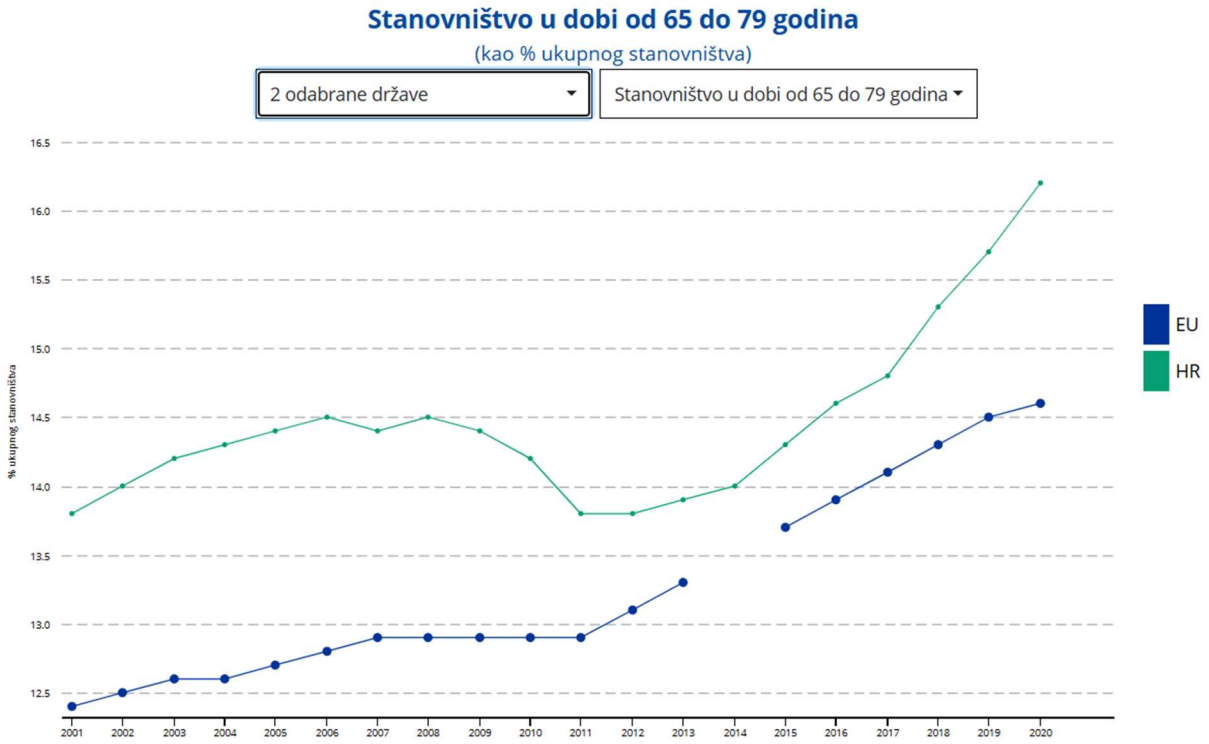

Slika 2. Usporedba prirodnog kretanja stanovništva u dobi od 65 do 79 godina – EU i Republika Hrvatska (Izvor: DZS)

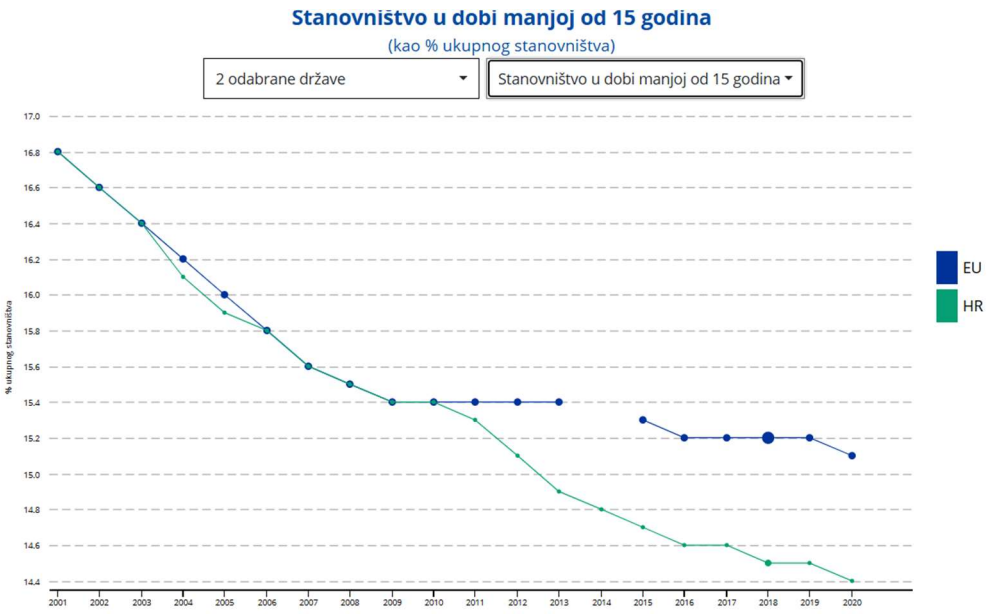

Slika 3. Usporedba prirodnog kretanja stanovništva u dobi manjoj od 15 godina - EU i Republika Hrvatska (Izvor: DZS)

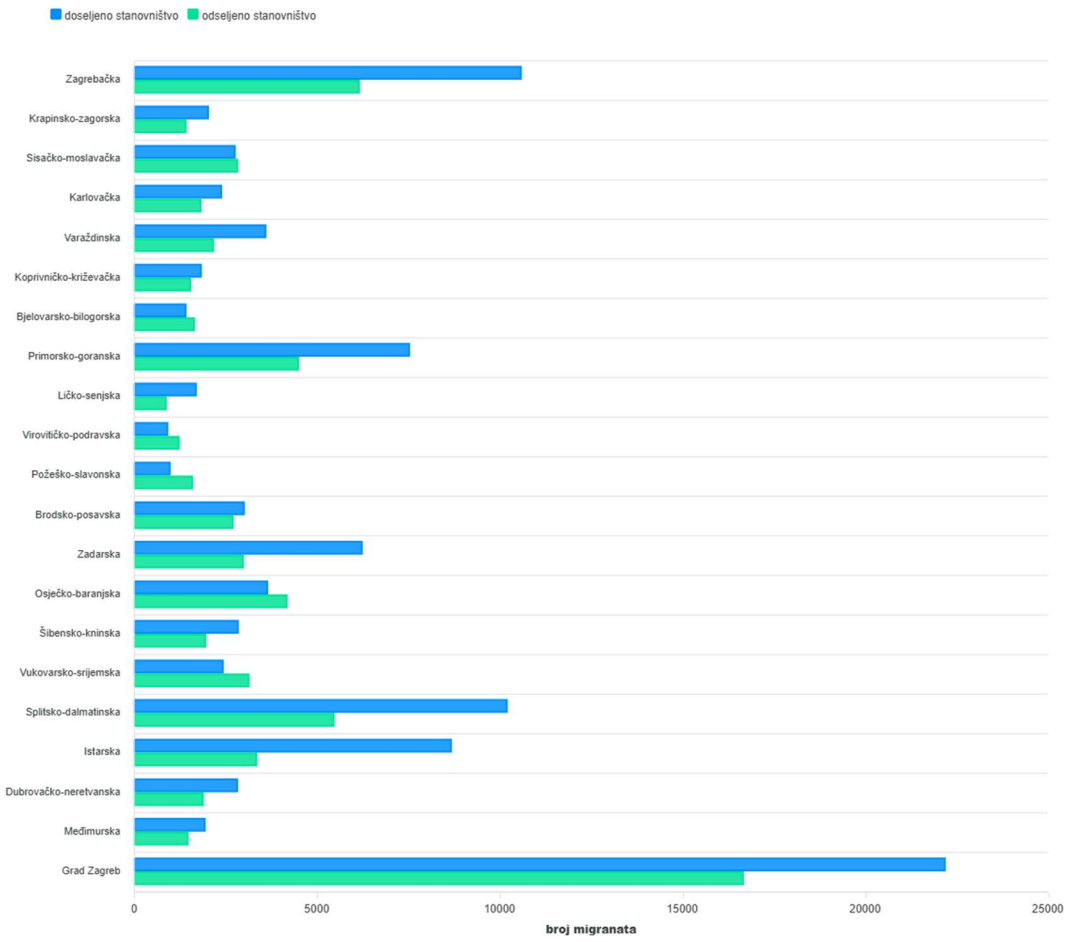

Slika 4. Ukupno doseljeno i odseljeno stanovništva po županijama u 2023. godini (Izvor: *Državni zavod za statistiku*)

Na promjenu broja stanovnika značajan je utjecaj vanjskih i unutarnjih migracija. Prema podacima o migracijama Državnog zavoda za statistiku u 2023. godini u Republiku Hrvatsku se doselilo 69.396 stanovnika, a odselilo se 39.218 stanovnika. Tijekom 2023. godine doseljeno je 6.221 stanovnika u Zadarsku županiju, od čega 4.759 (76,5%) iz inozemstva. Zadarska županija bilježi pozitivan saldo ukupne migracije.

Starenje stanovništva dugoročno utječe na različite aspekte društva, među kojima je potrebno istaknuti zdravstvo, socijalnu skrb, tržište rada i gospodarski razvoj. Dva su glavna čimbenika starenja stanovništva – pad stope fertiliteta (broj rođene djece po ženi u dobi od 15 do 49 godina) i produljenje životnog vijeka. Jedna od posljedica starenja stanovništva izravno utječe i na sustav socijalne skrbi odnosno na strukturu i kvantitetu socijalnih usluga.

2.3. Socioekonomski pokazatelji

Kad je riječ o socioekonomskim pokazateljima bitno je istaknuti bruto domaći proizvod (BDP) kao jedan od ključnih pokazatelja gospodarskog stanja države i njezina rasta. U razdoblju od 2021. godine BDP po stanovniku je u kontinuiranom porastu te je u 2023. godini iznosio 20.239,00 eura, što je porast od 15,4% u odnosu na 2022. Također, prema procjenama Državnog zavoda za statistiku, u drugom kvartalu 2024. godine došlo je do realnog porasta BDP-a za 3,3% u odnosu na drugi kvartal 2023. godine.

Tablica 5. Bruto domaći proizvod, realne stope rasta i tekuće cijene

	2023.			2024.	
	IV. – VI.	VII. – IX.	X. – XII.	I. – III.	IV. – VI.
Izvorni podaci, realne stope rasta (%)					
Odnos prema istom razdoblju prethodne godine	3,8	1,4	4,4	3,9	3,3
Sezonski prilagođeni podaci, realne stope rasta (%)					
Odnos prema prethodnom razdoblju	1,7	-0,8	2,0	1,0	0,8
Odnos prema istom razdoblju prethodne godine	3,3	1,8	4,4	3,9	3,0
Tekuće cijene, mil. eura					
Bruto domaći proizvod	19.146	22.085	18.818	18.120	20.849

Izvor: Državni zavod za statistiku, www.dzs.hr

Jedan od ključnih socioekonomskih pokazatelja, posebice kad je riječ o području socijalnih usluga i njihove dostupnosti, jest i stopa rizika od siromaštva i socijalne isključenost. Sam pojam socijalne isključenosti usmjeren je na ranjive društvene skupine, među kojima

vrijedi istaknuti beskućnike, osobe s invaliditetom, izolirane starije osobe i djecu, ovisnike o opojnim drogama, alkoholu i sl., te je usko povezan s pojmom siromaštva.

Izračun pokazatelja siromaštva i socijalne isključenosti, temelji se na anketi o dohotku stanovništva koju provodi Državni zavod za statistiku na godišnjoj razini. Prema podacima za 2023. godinu, stopa rizika od siromaštva za Republiku Hrvatsku iznosi 19,3, dok za Jadransku Hrvatsku iznosi 17,5.

Tablica 6. Stopa rizika siromaštva i osobe u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti prema NUTS 2 regijama

	Republika Hrvatska	Panonska Hrvatska	Jadranska Hrvatska	Grad Zagreb	Sjeverna Hrvatska
Stopa rizika od siromaštva	19,3	29,4	17,5	10,5	17,7
Osobe u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti	20,7	31,3	18,9	11,9	18,6

Izvor: Državni zavod za statistiku, *Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti u 2023. godini*

Kad je riječ o dobnim skupinama, istraživanje je pokazalo kako je stopa rizika od siromaštva najviša u dobnoj skupini 65+. U toj dobnoj skupini prisutna je najveća razlika u spolu te je stopa rizika siromaštva veća kod žena (38,8%) nego kod muškaraca (29,3%). Uzevši u obzir kako je u dobnoj skupini 65+ veći udio žena nego muškaraca, veća stopa siromaštva u skladu je s demografskim podacima.

Stopa rizika od siromaštva najniža je u dobnoj skupini od 25 do 54 godine i iznosila je 12,6%. U ovoj dobnoj skupini nije primjetan jaz između muškaraca i žena (stopa rizika od siromaštva kod muškaraca te dobi iznosi 12,8%, a kod žena 12,5%).

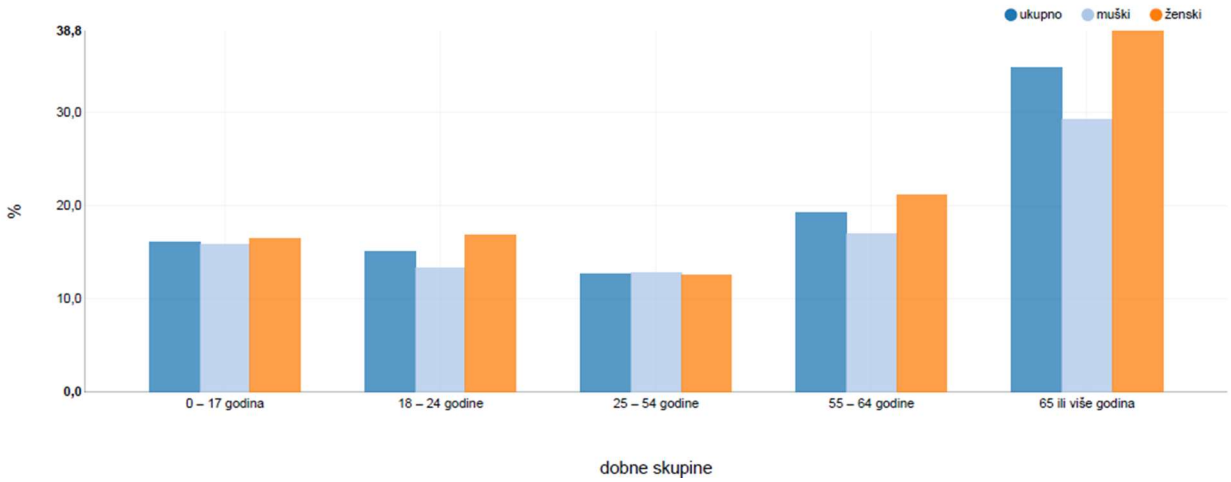

Slika 5. Stopa rizika od siromaštva po spolu i dobi u 2023. godini (Izvor: Državni zavod za statistiku, *Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti u 2023. godini*)

2.3.1. Obilježja kućanstva

Prema Popisu stanovništva koje je 2021. godine proveo Državni zavod za statistiku, razlikujemo dvije vrste kućanstva: obiteljsko i institucionalno.

Kućanstvom se smatra obiteljska ili druga zajednica osoba koje stanuju zajedno bez obzira borave li svi članovi u naselju gdje se nalazi kućanstvo ili neki od njih borave u drugim naseljima na području Republike Hrvatske ili u inozemstvu. Institucionalno kućanstvo je osnovano od strane pravne ili fizičke osobe sa svrhom dugotrajnog udomljavanja i/ili zbrinjavanja određene skupine ljudi. To su primjerice domovi za umirovljenike, ustanove za trajno zbrinjavanje djece i/ili odraslih, samostani i sl.

Tablica 7. Tipovi kućanstva u Zadarskoj županiji (Popis 2011.)

Tipovi kućanstva na području Zadarske županije prema Popisu stanovništva 2011. godine		
Ukupno	**Obiteljska kućanstva**	**Institucionalna kućanstva**
60.553	60.510	43

Izvor: *Popis stanovništva 2011. godine*

Tablica 8. Tipovi kućanstva u Zadarskoj županiji (Popis 2021.)

Tipovi kućanstva na području Zadarske županije prema Popisu stanovništva 2021. godine		
Ukupno	**Obiteljska kućanstva**	**Institucionalna kućanstva**
59.736	59.673	53

Izvor: *Popis stanovništva 2021. godine*

Usporedbom podataka iz 2011. i 2021. godine primjetno je kako je broj obiteljskih kućanstava u padu, dok se s druge strane broj institucionalnih kućanstava povećao. Porast broja institucionalnih kućanstava možemo povezati sa starenjem stanovništva i povećanjem broja osoba dobne skupine 65+. Starenjem stanovništva stvara se potreba za socijalnim uslugama smještaja starijih osoba.

Tablica 9. Broj članova institucionalnoga kućanstva na području Zadarske županije (Popis stanovništva 2021. godine)

		Broj članova institucionalnoga kućanstva											
Županija		Ukupno	manje od 10	10 – 19	20 – 29	30 – 39	40 – 49	50 – 99	100 – 149	150 – 199	200 – 249	250 – 299	300 i više
Zadarska	Broj kućanstava	53	19	18	7	2	1	3	2	-	-	1	-
	Broj osoba	1.406	77	287	155	64	42	223	261	-	-	297	-

Izvor: *Popis stanovnitva 2021. godine*

Prema podacima Popisa stanovništva iz 2021. godine 1.406 osoba je bilo smješteno u intitucionalnim kućanstvima na području Zadarske županije.

Kad govorimo o obiteljima i obiteljskim kućanstvima, potrebno je istaknuti kako je poslijeratno tranzicijsko razdoblje dovelo do promjena društvene strukture, što je značajno utjecalo i na pojam tradicionalne obitelji. Prema podacima Popisa iz 2021., udio neoženjenih muškaraca odnosno neudanih žena te udio razvedenih veći je u odnosu na te udjele u prethodnim popisima (2011., 2001.).

Promatrajući podatke prema vrsti zajednice u kojoj osoba živi, od ukupnog broja stanovnika staroga 15 i više godina u bračnoj zajednici živi 49,30%, u izvanbračnoj zajednici 4,05%, u životnom partnerstvu s osobom istog spola 0,01%, u neformalnome životnom partnerstvu s osobom istog spola 0,03%, dok čak 46,61% stanovnika ne živi ni u jednoj vrsti zajednice.

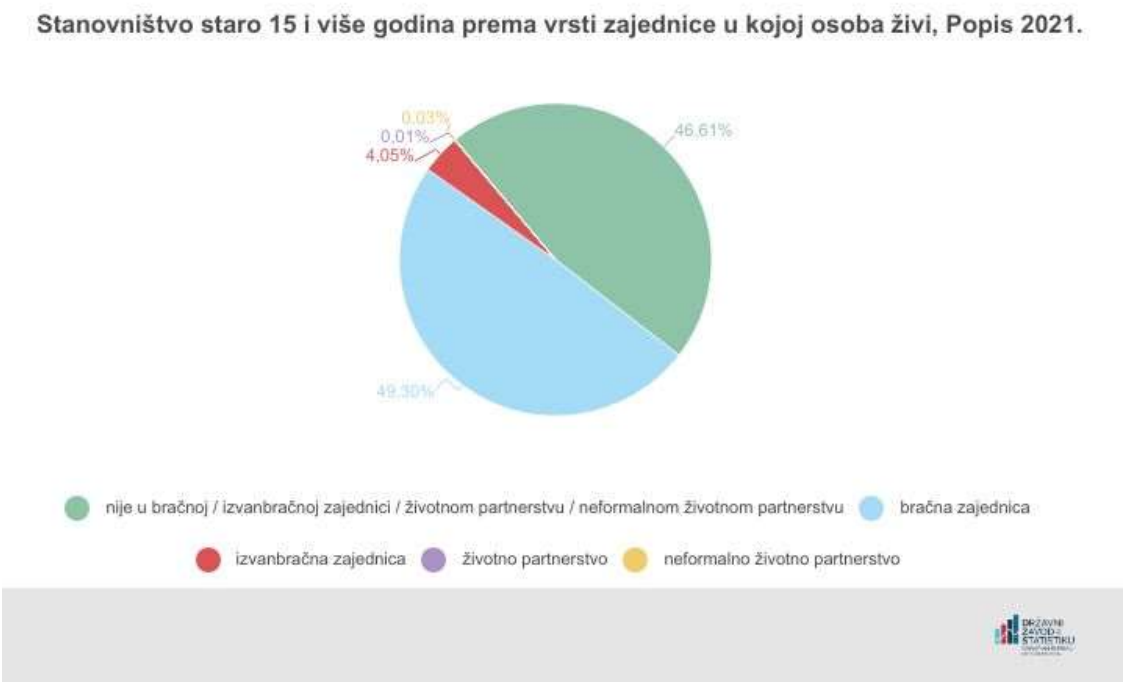

Slika 6. Stanovništvo prema vrsti zajednice u kojoj osoba živi (Izvor: *Popis stanovništva 2021. godine, www.dzs.hr*)

Podaci prijašnjih popisa pokazuju stalni pad udjela tipa obitelji "par s djecom" u ukupnom broju obitelji. Primjerice, udio tih obitelji 1971. bio je 63,8%, a 2021. pao je na 49,7%. Istodobno raste udio obitelji tipa "par bez djece" i "majka s djecom" odnosno "otac s djecom".

Sličan trend prisutan je i u Zadarskoj županiji. Komparacijom dvaju popisa stanovništva vidljivo je kako je prisutan porast izvanbračnih parova bez djece, dok je broj bračnih parova s djecom u padu. Također, broj jednoroditeljskih obitelji (“majka s djecom” i “otac s djetetom”) je u značajnom porastu što se može pripisati povećanju stope razvoda.

Tablica 10. Tipovi obitelji u Zadarskoj županiji prema Popisu stanovništva iz 2011. godine

	Broj obitelji										
Županija	Ukupno	Bračni par bez djece	Izvanbračni par bez djece	Životni partneri bez djece	Neformalni životni partneri bez djece	Bračni par s djecom	Izvanbračni par s djecom	Životni partneri s djecom	Neformalni životni partneri s djecom	Majka s djecom	Otac s djecom
Zadarska	48.261	13.640	951	-	-	25.739	767	-	-	5.927	1.237

Izvor: *Popis stanovništva 2011. godine, www.dzs.hr*

Tablica 11. Tipovi obitelji u Zadarskoj županiji prema Popisu stanovništva iz 2021. godine

Broj obitelji											
Županija	Ukupno	Bračni par bez djece	Izvanbračni par bez djece	Životni partneri bez djece	Neformalni životni partneri bez djece	Bračni par s djecom	Izvanbračni par s djecom	Životni partneri s djecom	Neformalni životni partneri s djecom	Majka s djecom	Otac s djecom
Zadarska	45.342	13.166	1.127	1	5	21.823	1.178	-	-	6.473	1.569

Izvor: *Popis stanovništva 2021.,* www.dzs.hr

Prema podacima Popisa stanovništva iz 2021. godine na području Zadarske županije živjelo je 45.342 obitelji, dok je u 2011. godini taj broj iznosio 48.261. Pad je prisutan i u kategorji "bračni par s djecom" – 2011. godine registrirano je 25.739 obitelji u toj kategoriji, dok je u 2021. godini registrirano 21.823 obitelji. Istovremeno raste broj izvanbračnih parova s djecom što ukazuje na promjene unutar hrvatskog društva koje su u skladu s onima u ostalim europskim zemljama.

2.3.2. Invaliditet i zdravstveno stanje stanovništva

U Izvješću o osobama s invaliditetom (2024) koje na godišnjoj razini objavljuje Hrvatski zavod za javno zdravstvo navedeno je kako u Republici Hrvatskoj na dan 16.09.2024. živi 653.577 osoba s invaliditetom, te čine 17% ukupnog stanovništva. Gotovo polovica osoba s invaliditetom pripada dobnoj skupini 65+, točnije 46,6% odnosno 304.692 osobe, dok 41,1% (268.658 osoba s invaliditetom) pripada dobnoj skupini od 20 do 64 godine.

Prevalencija invaliditeta za Republiku Hrvatsku iznosi 17,0, dok je za Zadarsku županiju 13,8.

Tablica 12. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, županijama prebivališta te dobnim skupinama

ŽUPANIJA PREBIVALIŠTA	Dobne skupine						Ukupno
	0 - 19		20 - 64		65+		
	m	ž	m	ž	m	ž	
BJELOVARSKO-BILOGORSKA	1.174	722	5.067	3.446	3.984	4.588	**18.981**
BRODSKO-POSAVSKA	1.290	854	6.583	3.444	5.157	4.199	**21.527**
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	1.112	725	3.826	2.367	3.438	2.949	**14.417**
GRAD ZAGREB	11.309	7.459	24.194	20.757	22.395	29.766	**115.880**
ISTARSKA	1.618	935	4.954	4.195	5.090	5.152	**21.944**
KARLOVAČKA	1.569	993	4.692	2.970	4.166	4.475	**18.865**
KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA	1.653	988	4.624	3.507	3.550	4.170	**18.492**
KRAPINSKO-ZAGORSKA	1.570	1.043	5.559	4.488	5.335	5.610	**23.605**
LIČKO-SENJSKA	299	203	2.144	1.053	2.047	1.543	**7.289**
MEĐIMURSKA	1.537	1.123	4.104	3.803	2.961	3.161	**16.689**
OSJEČKO-BARANJSKA	2.978	1.982	12.966	8.624	9.648	9.169	**45.367**
POŽEŠKO-SLAVONSKA	614	425	3.707	2.332	3.203	2.879	**13.160**
PRIMORSKO-GORANSKA	2.529	1.547	6.792	5.794	8.005	9.406	**34.073**
SISAČKO-MOSLAVAČKA	2.352	1.666	7.045	4.224	6.658	5.886	**27.831**
SPLITSKO-DALMATINSKA	5.618	3.857	19.130	11.719	17.656	18.487	**76.467**
ŠIBENSKO-KNINSKA	1.011	615	4.840	2.674	5.832	5.648	**20.620**
VARAŽDINSKA	1.876	1.290	6.132	5.041	5.499	6.567	**26.405**
VIROVITIČKO-PODRAVSKA	823	549	3.771	2.381	2.985	2.840	**13.349**
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA	1.344	892	7.447	4.082	5.843	4.753	**24.361**
ZADARSKA	1.741	952	5.835	3.146	5.900	4.520	**22.094**
ZAGREBAČKA	4.245	2.789	10.695	8.292	9.580	9.521	**45.122**
nespecificirano	209	147	5.082	1.130	16.314	4.157	**27.039**
Ukupno	**48.471**	**31.756**	**159.189**	**109.469**	**155.246**	**149.446**	**653.577**

Izvor: Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, 2024.

Na području Zadarske županije živi 22.094 osobe s invaliditetom od čega je 13.476 muškog spola (61%) i 8.618 ženskog spola (39%). Udio osoba s invaliditetom u ukupnom broju stanovnika Zadarske županije je 13,8%. Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo invaliditet je prisutan u svim dobnim skupinama. Najveći broj osoba s invaliditetom (47,2%) je u dobnoj skupini 65+, a invaliditet je prisutan i u dječjoj dobi (12,2%). Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, Zadarska županija je ispod prosjeka Republike Hrvatske za prevalenciju u dječjoj dobi, radno-aktivnu dobnu skupinu, dobnu skupinu 65+ te za ukupnu prevalenciju.

U Registru osoba s invaliditetom upisano je 2.080 osoba s invaliditetom s rješenjem o primjerenom obliku školovanja. Oštećenja govorno-glasovne komunikacije i specifične teškoće učenja, višestruka oštećenja te mentalna oštećenja najčešći su specificirani uzroci koji određuju potrebu primjerenog oblika školovanja. Na području Zadarske županije živi 3.465 branitelja s invaliditetom.

Prema podacima biltena Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo o pokazateljima zdravstvenog stanja i zdravstvene zaštite hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata (2023),

tijekom 2023. godine 7.457 branitelja sudjelovalo je u sistematskim pregledima OB Zadar. Prosječna dob smrtnosti hrvatskih branitelja je 66,4 godine te je utvrđeno kako u općoj stopi mortaliteta ne postoji razlika između braniteljske populacije i opće muške populacije bez statusa branitelja. U većini županija se kao najučestaliji uzrok smrti branitelja izdvajaju novotvorine, a drugi najčešći uzrok smrti su bolesti cirkulacijskog sustava. Tijekom 2023. godine na području Zadarske županije 1.506 branitelja (1.448 muškaraca i 58 žena) zatražilo je zdravstvenu zaštitu zbog posttraumatskog stresnog poremećaja i trajnih promjena ličnosti nakon katastrofalnih događaja, dok je 1.035 branitelja (906 muškaraca i 129 žena) koristilo navedenu zaštitu zbog depresivnih poremećaja.

Tablica 13. Usluge iz zdravstva i drugih sustava za braniteljsku populaciju s područja Zadarske županije za 2024. godinu

Usluge iz zdravstva i drugih sustava za braniteljsku populaciju s područja Zadarske županije		
Sistematski pregledi hrvatskih branitelja	Psihosocijalna podrška za branitelje	Savjetovanje za branitelje
1037	774	7573

Izvor: Podaci Ministarstva branitelja, Područna jedinica Zadar

Prema podacima Upravnog odjela za hrvatske branitelje, udruge, demografiju i socijalnu politiku, tijekom 2024. godine isplaćeno je 350 naknada za nezaposlene hrvatskim braniteljima, te 3400 osobnih invalidnina. Također, u navedenom periodu organizirana su 232 ukopa hrvatskih branitelja te je brojka u porastu, što je u skladu sa starenjem braniteljske populacije.

Tablica 14. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima /općinama Zadarske županije

Grad	Dobne skupine					
	0 - 19		20 - 64		65+	
	m	ž	m	ž	m	ž
BENKOVAC	97	66	563	220	506	298
BIBINJE	56	25	168	68	131	82
BIOGRAD NA MORU	48	34	181	97	147	148
GALOVAC	12	7	59	19	79	43
GRAČAC	22	5	117	70	183	162
JASENICE	9	5	68	20	81	38
KALI	10	4	43	12	53	50
KOLAN	7	3	11	18	39	27
KUKLJICA	6	2	20	7	45	30
LIŠANE OSTROVIČKE	4	1	42	13	45	27
NIN	24	20	75	60	122	74
NOVIGRAD	18	13	97	46	109	43
OBROVAC	28	15	204	106	208	184
PAG	27	13	79	57	124	106
PAKOŠTANE	34	17	108	67	123	95
PAŠMAN	13	6	50	47	100	79
POLAČA	9	8	64	18	55	43
POLIČNIK	50	34	238	109	222	92
POSEDARJE	41	29	176	80	150	93
POVLJANA	7	4	17	10	31	28
PREKO	35	18	90	52	130	104
PRIVLAKA	12	5	76	24	73	50
RAŽANAC	34	11	99	49	149	72
SALI	9	4	44	38	86	54
STANKOVCI	31	16	110	32	107	62
STARIGRAD	12	13	85	27	114	65
SUKOŠAN	46	23	195	94	157	106
SVETI FILIP I JAKOV	42	23	165	87	170	133
ŠKABRNJA	16	15	90	29	76	41
TKON	7	5	17	4	29	13
VIR	27	11	109	58	163	130
VRSI	21	19	49	29	92	57
ZADAR	908	462	2.252	1.433	1.884	1.823
ZEMUNIK DONJI	19	16	74	46	117	67

Izvor: Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, 2024.

Najčešće vrste oštećenja osoba s invaliditetom su mentalna oštećenja, višestruka oštećenja te oštećenja drugog organa.

Tablica 13 . Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osoba

Vrste oštećenja	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom	Prevalencija / 1.000 stanovnika
Mentalna oštećenja	6.228	28,2	39
Višestruka oštećenja	5.963	27,0	37
Oštećenja drugih organa i organskih sustava, kromosomopatije, prirođene anomalije i rijetke bolesti	5.579	25,3	35
Oštećenja lokomotornog sustava	5.510	24,9	34
Oštećenja središnjeg živčanog sustava	2.836	12,8	18
Oštećenja govorno-glasovne komunikacije	2.227	10,1	14
Intelektualna oštećenja	894	4,0	6
Oštećenja perifernog živčanog sustava	749	3,4	5
Oštećenja vida	737	3,3	5
Oštećenja sluha	470	2,1	3
Poremećaji iz spektra autizma	243	1,1	2
Gluhosljepoća	1	< 0,1	0

Izvor: Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, 2024.

Najčešći uzroci mentalnih oštećenja koja uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini poremećaja raspoloženja dok najčešći uzroci oštećenja drugih organa i organskih sustava koji uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose funkcionalnom oštećenju pripadaju skupini ishemičnih bolesti srca i ostalih oblika srčanih bolesti.

Od ukupnog broja osoba s invaliditetom na području Zadarske županije, 0,4% vještačeno je kao osobe sa 100% oštećenjem (1.224 osobe u bazi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 109 branitelja Domovinskog rata, te 24 osobe sa 100% oštećenjem kao posljedicom ratnih ili poratnih događanja u Drugom svjetskom ratu).

Kad govorimo o mentalnom zdravlju stanovništva, sukladno podacima Služba za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti koja djeluje u sklopu Zavoda za javno zdravstvo Zadar, 1560 stanovnika Zadarske županije uključeno je u tretman Službe.

Slika 7. Ukupan broj osoba uključenih u tretman Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti tijekom 2023. godine

Mjesto stanovanja	Mentalno zdravlje	Prevencija ovisnosti	Broj osoba ukupno
Zadarska županija	1 004	556	1 560
Ostale županije	71	25	96
Stranci	3	9	12
Ukupno	**1 078**	**590**	**1 668**

Izvor: *Zdravstveno-statistički ljetopis Zadarske županije za 2023. godinu* (ZZJZ Zadar)

Promatrajući zdravstveno stanje na području Zadarske županije uočava se povećanje broja oboljelih od malignih bolesti. Prema podacima Zdravstveno-statističkog ljetopisa Zavoda za javno zdravstvo Zadar za 2023. godinu, broj novooboljelih od malignih bolesti u 2021. godini iznosi 1071, od čega je 597 muškaraca i 474 žena.

Slika 8. Prikaz novih slučajeva raka u Zadarskoj županiji prema spolu u razdoblju od 1996. do 2021. godine

Godina	Ukupno	Muškarci	Žene
1996.	535	258	277
1997.	536	271	265
1998.	594	305	289
1999.	645	349	296
2000.	655	364	291
2001.	652	350	302
2002.	579	317	262
2003.	723	398	325
2004.	700	392	308
2005.	732	392	340
2006.	707	402	305
2007.	781	431	350
2008.	819	459	360
2009.	841	443	398
2010.	855	455	400
2011.	819	469	350
2012.	852	489	363
2013.	858	486	372
2014.	910	504	406
2015.	920	530	390
2016.	934	500	434
2017.	1 076	636	440
2018.	1 131	631	500
2019.	1 074	593	481
2020.	967	539	428
2021.	1 071	597	474

Izvor: *Zdravstveno-statistički ljetopis Zadarske županije za 2023. godinu* (ZZJZ Zadar)

Prema podacima Registra za rak za 2022. godinu koje objavljuje Hrvatski zavod za javno zdravstvo, dobno-standardizirana stopa incidencije raka na 100.000 stanovnika za muškarce iznosi 662,8 za područje Zadarske županije, dok je stopa incidencije za žene 439,7.

2.3.3. Tržište rada

U rujnu 2024. u Republici Hrvatskoj evidentirano je 82.839 nezaposlenih, od čega je 2.588 nezaposlenih osoba evidentirano u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje Područni ured Zadar. Od ukupnog broja nezaposlenih u rujnu 2024., 54,1% čine žene (1.401), dok je udio nezaposlenih muškaraca 45,9% (1.187).

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, stopa nezaposlenosti za 2023. godinu iznosi 6,6, dok je za Zadarsku županiju iznosila 5,3 što je u skladu sa smanjenjem broja nezaposlenih osoba. Prosječna neto plaća u 2022. godini na razini Republike Hrvatske iznosila je 986,00 eura (bruto 1.370,00),dok je prosječna neto plaća u Zadarskoj županiji niža te iznosi 909,00 eura (1.241,00 eura). U 2023. godini došlo je do povećanja prosječne neto place te je ona iznosila 1.148 eura neto, što je nominalno više za 13,0%, a realno za 4,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Tablica 16. Registrirana nezaposlenost i zapošljavanje u razdoblju od 2008. do 2023. godine

Godina	Registrirane nezaposlene osobe (prosjek)			Novoprijavljeni			Izlasci iz evidencije						Traženi radnici
							Zaposleni s evidencije (na temelju radnog odnosa i na temelju drugih poslovnih aktivnosti)			Brisani zbog ostalih razloga			
	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene	
2008.	9.410	3.501	5.909	7.463	2.828	4.635	4.909	1.561	3.348	3.216	1.512	1.704	6.006
2009.	10.037	3.921	6.116	10.465	4.500	5.965	4.966	1.656	3.310	4.149	1.980	2.169	4.655
2010.	10.672	4.469	6.203	11.725	5.171	6.554	5.896	2.166	3.730	5.528	2.574	2.954	4.175
2011.	10.310	4.528	5.782	12.775	5.316	7.459	7.269	2.755	4.514	5.885	2.661	3.224	4.751
2012.	10.700	4.817	5.883	13.714	5.952	7.762	7.453	2.914	4.539	5.026	2.402	2.624	4.969
2013.	11.161	5.019	6.142	13.937	5.992	7.945	8.786	3.465	5.321	5.080	2.444	2.636	6.079
2014.	9.729	4.464	5.265	13.014	5.504	7.510	8.723	3.377	5.346	6.877	3.221	3.656	6.110
2015.	8.107	3.696	4.411	12.827	5.375	7.452	8.441	3.283	5.158	5.329	2.578	2.751	8.079
2016.	6.965	3.105	3.860	11.327	4.571	6.756	7.823	3.081	4.742	4.708	2.134	2.574	10.052
2017.	5.792	2.526	3.266	10.135	4.099	6.036	7.380	2.865	4.515	4.107	1.809	2.298	9.482
2018.	4.826	2.140	2.686	9.050	3.671	5.379	6.704	2.546	4.158	3.173	1.458	1.715	9.347
2019.	4.095	1.831	2.264	8.107	3.247	4.860	5.980	2.263	3.717	3.016	1.377	1.639	8.339
2020.	4.954	2.184	2.770	8.979	3.804	5.175	5.950	2.442	3.508	2.497	1.106	1.391	6.922
2021.	4.017	1.792	2.225	6.517	2.623	3.894	5.182	1.970	3.212	2.708	1.268	1.440	8.624
2022.	3.424	1.525	1.899	7.000	2.791	4.209	4.972	1.847	3.125	1.973	933	1.040	10.197
2023.	3.446	1.453	1.993	6.800	2.735	4.065	4.806	1.881	2.925	1.851	894	957	13.400
Index 2023./2022.	100,6	95,3	104,9	97,1	98,0	96,6	96,7	101,8	93,6	93,8	95,8	92,0	131,4

Izvor: HZZ Područni ured Zadar, Mjesečni statistički bilten 9/24

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje broj registriranih nezaposlenih osoba na području Zadarske županije u 2022. i 2023. godini značajno je manji od prosjeka nezaposlenih osoba u prethodnim godinama.

Slika 9. Nezaposlene osobe prema razini obrazovanja u rujnu 2024. godini

(Izvor: HZZ Područni ured Zadar, Mjesečni bilten 9/2024)

Kad govorimo o strukturi nezaposlenih prema razini obrazovanja, prema podacima Mjesečnog biltena za rujan 2024. najveći broj nezaposlenih ima završeno srednjoškolsko obrazovanje.

2.3.4. Mirovine

Prema statističkim podacima koje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje objavljuje u sklopu mjesečnog biltena, prosječan iznos neto mirovine za rujan 2024. je 477,21 euro.

U razdoblju od 2001. do 2023. godine došlo je do porasta broja korisnika mirovina, što je u skladu sa starenjem stanovništva.

Slika 10. Kretanje korisnika mirovina u razdoblju od 2001. do 2023. godine

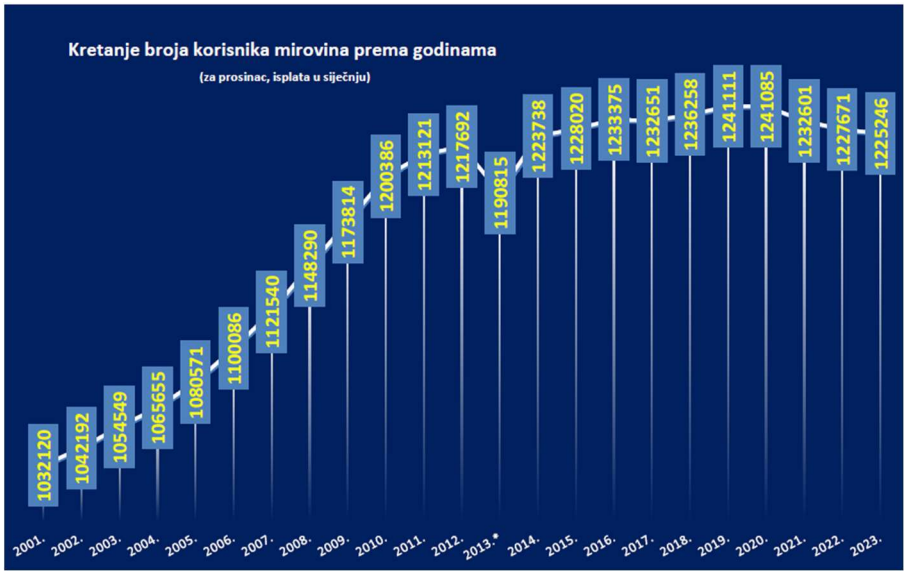

Izvor: *Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, godina XXII, broj 09/2024*

U 2022. godini na području Zadarske županije, boravilo je 43.342 korisnika mirovine što čini udio od 3,5% u ukupnom broju u Hrvatskoj.

Korisnici mirovina razvrstani su u tri skupine prema vrsti mirovina – starosna, invalidska i obiteljska. Najveći udio korisnika mirovina koristi starosnu mirovinu (29.582) dok je nešto manji dio korisnika obiteljske i invalidske mirovine.

Slika 11. Broj korisnika mirovina prema vrstama i zakonskoj osnovi ostvarivanja mirovina te prosječnoj visini mirovina u Zadarskoj županiji i Republici Hrvatskoj (za prosinac 2023. - isplata u siječnju 2024.)

	Starosna		Invalidska		Obiteljska		Najniža mirovina (čl.49. st.3. ZOHBDR 2017.)*		Ukupno	
	Broj korisnika	Prosječna mirovina umanjena za porez i prirez	Broj korisnika	Prosječna mirovina umanjena za porez i prirez	Broj korisnika	Prosječna mirovina umanjena za porez i prirez	Broj korisnika	Prosječna mirovina umanjena za porez i prirez	Broj korisnika	Prosječna mirovina umanjena za porez i prirez
Republika Hrvatska	850 708	483,4	159 698	602,9	212 148	438,9	2 692	511,0	1 225 246	491,3
Zadarska županija	30 095	497,1	5 951	699,8	7 041	491,0	164	520,6	43 251	524,0
Udio (%) Zadarske županije u RH	3,5	102,8	3,7	116,1	3,3	111,9	6,1	101,9	3,5	106,7
Mirovine prema Zakonu o mirovinskom osiguranju	29 559	491,91	2 690	389,72	6 364	426,53	-	-	38 613	474,01
Mirovine prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba	388	825,88	319	644,34	63	754,80	-	-	770	744,86
Mirovine prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz domovinskog rata i članova njihovih obitelji	148	662,32	2 863	999,11	607	1.136,5	164	520,6	3 782	987,23
Mirovine prema ugovoru s BIH (stradalnici rata i pripadnici HVO i njihove obitelji)	-	-	79	638,20	7	713,04	-	-	86	644,29

Izvor: Zdravstveni statistički ljetopis Zadarske županije (ZZJZ Zadar, 2024.)

3. Procjena potreba u županiji: procjena dostupnosti socijalnih usluga i procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga u Zadarskoj županiji

3.1. Metodologija izrade socijalnog plana

Temeljem Pravilnika o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/23), Zadarska županija je pristupila izradi Socijalnog plana Zadarske županije.

Metodologija je uključivala prikupljanje, obradu i analiziranje kvantitativnih i kvalitativnih podataka.

Prva faza izrade odnosila se na prikupljanje podataka. Podaci su se prikupljali putem obrazaca Pravilnika o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/23): Obrazac 1. *Popis izvora statističkih podataka za procjenu socijalnih rizika u populaciji;* Obrazac 3. *Upitnik za pružatelje socijalnih;* Obrazac 4. *Upitnik za područne urede Hrvatskog zavoda za socijalni rad o broju korisnika socijalnih usluga;* Obrazac 6. *Anketni upitnik za jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave odnosno Grada Zagreba;* Obrazac 7. *Protokol za intervju s predstavnicima Hrvatskog zavoda za socijalni rad i Obiteljskog centra* i Obrazac 8. *Protokol za intervju/fokusne grupe s predstavnicima korisničkih skupina.*

Prikupljanje podataka provedeno je u razdoblju od rujna 2024. do siječnja 2025. godine.

Druga faza izrade Socijalnog plana Zadarske županije provodila se temeljem prikupljenih podataka pri čemu se pristupilo se obradi i analizi podataka prema Obrascu 2. *Procjena broja građana u riziku u jedinici regionalne (područne) samouprave odnosno Grada Zagreba.* i Obrascu 5. *Procjena potreba za socijalnim uslugama u jedinici regionalne (područne) samouprave odnosno Grada Zagreba.*

Obrada i analiza podataka provedene su u razdoblju od studenog 2024. do siječnja 2025. godine.

Treća faza odnosila se na utvrđivanje ciljeva, mjera i aktivnosti za trogodišnje razdoblje definirano samim planom, a korišten je Obrazac 9. *Ciljevi, mjere i aktivnosti za razdoblje od tri godine, a obuhvaćaju specifične ciljeve razvoja institucionalnih i izvaninstitucionalnih usluga, s posebnim naglaskom na usluge za skupine u većem riziku od socijalne isključenosti te unapređenje kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za područje jedinica regionalne (područne) samouprave odnosno Grada Zagreba.*

Izrada socijalnog plana Zadarske županije provedena je u razdoblju od rujna 2024. do veljače 2025. godine, te je tijekom same izrade potrebno uzeti u obzir ograničavajuće čimbenike poput dostupnosti podataka prema Obrascu 1., preciznost popunjavanja podataka prema Obrascu 3. i 6. te vrijeme prikupljanja podataka.

3.2. Analiza prikupljenih podataka

Analizom podataka dobivenih od Hrvatskog zavoda za socijalni rad Zadarske županije (Tablica 17.) daje se uvid u stanje prema podnesenom broju uputnica, rješenja i zaključaka za korisnike prava. Temeljem provedenih intervjua i fokus grupa s predstavnicima Hrvatskog zavoda za socijalni rad Zadarske županije, Obiteljskog centra i predstavnika korisničkih skupina utvrđuje se temeljem daljnje obrade podataka da je broj zahtjeva, zaključaka i rješenja manji od procjene potreba što će biti razvidno u daljnjem tekstu. Temeljem analize prema obrađenim kvalitativnim podacima utvrđuje se da dio građana u riziku ne zahtjeva svoja prava zbog prostorne udaljenosti, dislociranosti u ruralnim i otočnim sredinama i ne informiranosti.

Tablica 17. Podaci o broju korisnika usluga kojima je uslugu pružio Hrvatski zavod za socijalni rad Zadarske županije ili je izdana uputnica/zaključak/rješenje kod drugog pružatelja

USLUGA	BROJ KORISNIKA usluga kojima je uslugu pružio Hrvatski zavod za socijalni rad ili je izdana uputnica/zaključak/rješenje kod drugog pružatelja	DODATNA RAZRADA KORISNIKA USLUGE			
	UKUPNO		**PU Benkovac**	**PU Biograd na Moru**	**PU Zadar**
SOCIJALNE USLUGE PROPISANE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI					
Prva socijalna usluga	1869		/	/	1869
Usluga sveobuhvatne procjene i planiranja	/		/	/	/
Usluga stručne procjene	100	Djetetu s razvojnim rizikom, odstupanjem, teškoćama u razvoju : 61 Osobi s invaliditetom: 39	11 (Djetetu s razvojnim riikom, odstupanjem, teškoćama u razvoju: 6; Osobi s invaliditetom: 5)	9 (Djetetu s razvojnim riikom, odstupanjem, teškoćama u razvoju: 5 Osobi s invaliditetom: 4)	80 (Djetetu s razvojnim riikom, odstupanjem, teškoćama u razvoju: 50; Osobi s invaliditetom: 30)

Rana razvojna podrška	Djeca s teškoćama u razvoju 77	Rana razvojna podrška 0 -3 g.: 63 Rana razvojna podrška 4 – 7 g.: 14	28 Rana razvojna podrška 0 -3 g.: 28	15 Rana razvojna podrška 0 -3 g.: 15	34 Rana razvojna podrška 0 -3 g.: 20 Rana razvojna podrška 4 – 7 g.: 14
Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju	Djeca s teškoćama u razvoju 105		28	15	62
Psihosocijalna podrška koju su ostvarila djeca (ne uključuje djecu s teškoćama u razvoju i djecu s problemima u ponašanju)	Djeca čije je mentalno zdravlje ugroženo 31		2	1	28
Psihosocijalna podrška specifično za djecu i mlade s PUP-om radi provedbe psihosocijalnog tretmana	Djeca i mladi s problemima u ponašanju 66		29	7	30
Psihosocijalna podrška obiteljima i odraslim osobama zbog obiteljskih I drugih rizika (bolest, siromaštvo, ovisnosti, invaliditet i drugo)	Odrasle osobe i obitelji koje su suočene s rizicima glede obiteljskih odnosa i roditeljstva 62		7	/	55
Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s duševnim smetnjama	Odrasle osobe s duševnim smetnjama i ovisnici 15		3	/	12
Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom	Osobe s invaliditetom (bez osoba s duševnim smetnjama) 30		/	7	23
Psihosocijalna podrška za odraslu	Starije osobe 31		/	/	31

osobu starije dobi					
Psihosocijalna podrška obitelji starije osobe	Njegovatelji i obitelji starijih osoba /		/	/	/
Savjetovanje za sve kategorije djece i mladih	Djeca čije je mentalno zdravlje ugroženo 4		/	/	4
Savjetovanje za korisnike u dobi 20-64 godine ili obitelji	Rizici povezani s obiteljskim odnosima i roditeljstvom 7		/	7	/
Savjetovanje za starije osobe	Starije osobe 4		/	/	4
Savjetovanje obitelji starije osobe	Njegovatelji/skrbnici i obitelji starijih osoba /		/	/	/
Psihosocijalno savjetovanje za sve kategorije djece i mladih	Djeca čije je mentalno zdravlje ugroženo 4		/	/	4
Psihosocijalno savjetovanje za korisnike u dobi 20-64 godine ili obitelji (individualno, grupno ili obiteljsko)	Odrasle osobe i obitelji koje su suočene s rizicima glede obiteljskih odnosa i roditeljstva 27		/	13	14
Psihosocijalno savjetovanje	Starije osobe 30		/	/	30
Psihosocijalno savjetovanje obitelji starije osobe	Njegovatelji /skrbnici i obitelji starijih osoba /		/	/	/
Psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja	Odrasle osobe i obitelji koje su suočene s rizicima glede obiteljskih odnosa i roditeljstva 3		/	3	/
Obiteljska medijacija	Odrasle osobe i obitelji koje su suočene s rizicima glede obiteljskih odnosa i roditeljstva (ne uključuje korisnike radi postupku razvoda braka) 5		/	/	5

Boravak	Djeca s teškoćama u razvoju 6		/	/	6
Boravak	Djeca u županiji bez odgovarajuće roditeljske skrbi i čija se prava krše 13		1	/	12
Boravak	Djeca i mladi s problemima u ponašanju 52		/	/	52
Boravak	Građani u riziku od beskućništva 5		/	/	5
Boravak	Odrasle osobe s duševnim smetnjama i ovisnici 25		/	/	25
Boravak	Osobe s invaliditetom (bez osoba s duševnim smetnjama) 38		1	7	30
Boravak	Starije osobe /		/	/	/
Smještaj ili organizirano stanovanje:	Djeca s teškoćama u razvoju 3	Djeca u domu: 2 Djeca u udomiteljskoj obitelji Djeca u /organiziranom stanovanju Djeca kod drugih pružatelja: 1	/	/	3 Djeca u udomiteljskoj obitelji Djeca u /organiziranom stanovanju Djeca kod drugih pružatelja: 1
Smještaj (u kriznim situacijama ili u drugim slučajevima)	Djeca u županiji bez odgovarajuće roditeljske skrbi i čija se prava krše 40	Djeca u domu 15 Djeca u udomiteljskoj obitelji 16 Djeca u organiziranom stanovanju 8 Djeca kod drugih pružatelja 1	1 (Djeca u organiziranom stanovaju: 1)	7 (Djeca u domu: 3; Djeca u udomiteljskoj obitelji: 2; Djeca u organiziranom sanovanju: 2)	32 (Djeca u domu: 12; Djeca u udomiteljskoj obitelji: 14 Djeca u organiziranom stanovanju: 5 Djeca kod drugih pružatelja 1)
Smještaj ili organizirano stanovanje (krizni, radi provedbe psihosocijalnog tretmana ili drugi oblik smještaja)	Djeca i mladi s problemima u ponašanju 22	Djeca u domu 2 Djeca u udomiteljskoj obitelji 11 Djeca u organiziranom stanovanju 5 Djeca kod drugih pružatelja 4	1 (Djeca i mladi kod drugih pružatelja: 1)	5 (Djeca I mladi u organiziranom stanovanju: 5)	16 (Djeca i mladi u domu : 2 Djeca i mladi udomiteljskoj oitelji: 11 Djeca kod drugih pružatelja: 3)

Smještaj ili organizirano stanovanje do 26. godine	Djeca i mladi u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji 1	Djeca i mladi u domu Djeca i mladi u udomiteljskoj obitelji Djeca i mladi u organiziranom stanovanju 1 Djeca i mladi kod drugih pružatelja	1 (Djeca i mladi u organiziranom stanovanju: 1)	/	/
Smještaj ili organizirano stanovanje	Djeca i mladi u kriznim situacijama (maloljetnička trudnoća, djeca bez pratnje i žrtva trgovanja ljudima) 4	Djeca i mladi u domu Djeca i mladi u udomiteljskoj obitelji Djeca i mladi u organiziranom stanovanju 2 Djeca i mladi kod drugih pružatelja 2	/	4 Djeca i mladi u organiziranom stanovanju 2 Djeca i mladi kod drugih pružatelja 2	/
Smještaj	Žrtve nasilja u obitelji 9		1	/	8
Smještaj ili organizirano stanovanje za majke/roditelja s djecom	Majke/roditelji s djecom u kriznoj situaciji /		/	/	/
Smještaj ili organizirano stanovanje	Beskućnici 4	Prenoćište 1 Prihvatilište U domu socijalne skrbi 1 Organizirano stanovanje Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji: 1	/	/	4 Prenoćište 2 U domu socijalne skrbi: 1 Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji: 1
Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje	Odrasle osobe s duševnim smetnjama i ovisnici 55	Organizirano stanovanje 3 Dom socijalne skrbi 34 Udruga/vjerska zajednica 13 Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji 5	2 Udruga/vjerska zajednica: 2	1 Dom socijalne skrbi: 1	52 Organizirano stanovanje – 3 Dom socijalne skrbi 33 Udruga/vjerska zajednica – 11 Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji 5
Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima)	Osobe s invaliditetom (bez osoba s duševnim smetnjama) 33	Organizirano stanovanje 1 Dom socijalne skrbi 28 Udruga/vjerska zajednica Kod fizičke osobe ili	4 Dom socijalne skrbi: 2 Kod fizičke osobe ili	2 Organizirano stanovanje 1 Dom socijalne skrbi 1	27 Dom socijalne skrbi – 25 Kod fizičke osobe ili

ili organizirano stanovanje		udomiteljske obitelji 4	udomiteljske obitelji: 2		udomiteljske obitelji - 2
Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti 25	Smještaj u domu 22 Smještaj koji organizira vjerska zajednica/udruga Smještaj kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji 3 Organizirano stanovanje	12 Smještaj u domu: 12	/	13 Smještaj u domu 10 Smještaj kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji 3
Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja	Djeca s teškoćama u razvoju 4		2	2	/
Socijalno mentorstvo za odrasle primatelje ZMN-a, osobe koje izlaze iz ustanova ili penalnog sustava ili druge osobe u riziku od socijalne isključenosti	Socijalno isključeni korisnici zajamčene minimalne naknade 12		4	7	1
Socijalno mentorstvo djetetu korisniku zajamčene minimalne naknade	Djeca u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti /		/	/	/
Socijalno mentorstvo radi prestanka usluge smještaja	Djeca i mladi u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji /		/	/	/
Socijalno mentorstvo	Odrasle osobe s duševnim smetnjama i ovisnici /		/	/	/
Socijalno mentorstvo	Osobe s invaliditetom (bez osoba s duševnim smetnjama)				
Pomoć u kući	Osobe s invaliditetom u dobi 18-64 godine 131	Koliko je ukupno korisnika pomoći u kući: 131 Koliko korisnika ima	Koliko je ukupno korisnika pomoći u kući: 42 Koliko korisnika ima	/	Koliko je ukupno korisnika pomoći u kući: 89 Koliko korisnika ima

		organiziranu prehranu u sklopu usluge: 77	organiziranu prehranu u sklopu usluge: 29		organiziranu prehranu u sklopu usluge: 48
Pomoć u kući koja uključuje organiziranje prehrane	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti 66		18	/	48
Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane	Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti 50		9	/	41
PREMA ZAKONU O OSOBNOJ ASISTENCIJI					
Usluga osobne asistencije	Osobe s invaliditetom	Broj korisnika koji ima uslugu: 28 Osobnog asistenta 17 Komunikacijskog posrednika 9 Videćeg pratitelja 2	14 Osobnog asistenta: 7 Komunikacijskog posrednika: 7	3 Komunikacijskog posrednika: 1 Videćeg pratitelja 2	11 Osobnog asistenta 10 Komunikacijskog posrednika 1

Izvor: Hrvatskog zavoda za socijalni rad: Objedinjeni podaci za PU Zadar, PU Benkovac i PU Biograd na Moru (veljača 2025.)

Za analizu podataka dobivenih od predstavnika korisničkih skupina koristilo se podacima prikupljenim metodom snježne grude (N=4), prema registru Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike za licencirane pružatelje socijalnih usluga (N= 34), prema podacima Upravnog odjela za hrvatske branitelje, udruge, demografiju i socijalnu politiku Zadarske županije (N=17), prema registru Zadarske županije za udruge koje imaju djelovanje u socijalnoj djelatnosti na području Zadarske županije, a obuhvaćaju nelicencirane pružatelje socijalnih usluga koji provode usluge projektno ili kroz svoje djelovanje (N=23).

Ograničenje ovog dijela analize ogleda se u pokazateljima o navedenoj dostupnosti socijalnih usluga prema lokaciji. Naime, pružatelji socijalnih usluga (licencirani, nelicencirani) su za područje djelovanja na kojem pružaju usluge u najvećem omjeru navodili područje Zadarske županije, bez točnog lociranja djelovanja grada ili općine. Međutim, unatoč navedenom to ne umanjuje doprinos navedenog istraživanja u svrhu izrade socijalnog plana Zadarske županije. Prikupljeni podaci daju uvid u stanje trenutne dostupnosti socijalnih usluga, a razvidni su primjenom metodologije za procjena potreba i dostupnosti socijalnih usluga na području Zadarske županije

Sukladno Pravilniku o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/23), a na temelju prikupljenih podataka sukladno Obrascu 1. *Popis izvora statističkih podataka za*

procjenu socijalnih rizika u populaciji; Obrascu 3. *Upitnik za pružatelje socijalnih;* Obrascu 4. *Upitnik za područne urede Hrvatskog zavoda za socijalni rad o broju korisnika socijalnih usluga* pristupilo se obradi i analizi podataka prema Obrascu 2. *Procjena broja građana u riziku u jedinici regionalne (područne) samouprave odnosno Grada Zagreba.*

Analiza i obrada podataka utvrdile su broj građana u riziku prema dobnoj skupini djeca i mladi u dobi od 0 do 24 godine na području Zadarske županije, procjenjujući rizike:

- za djecu s teškoćama u razvoju (N=2346)
- zanemarivanja djece (N=415)
- djecu ugroženog mentalnog zdravlja (N=639)
- djecu u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti (N=4211)
- djecu i mlade s problemima u ponašanju (N=400)
- djecu i mlade u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji (N=48)
- maloljetničku trudnoću (N=27)
- djecu i mladi bez pratnje i žrtve trgovanja ljudima (N=24)

Analiza i obrada podataka utvrdile su broj građana u riziku u dobi od 20 do 64 godine na području Zadarske županije, procjenjujući rizike:

- povezane s obiteljskim odnosima i roditeljstvom: opća prevencija (N=310), narušeni obiteljski odnosi i ugrožavanje prava djeteta (N=390), nasilje u obitelji (N=160), krizni događaji (N=16);
- povezane s rizikom od siromaštva i socijalne isključenosti: građani u teškoj materijalnoj deprivaciji (N=1676), socijalno isključeni korisnici zajamčene minimalne naknade (N=830), građani u prehrambenoj deprivaciji (N=3241), građani u riziku od beskućništva (N=72);
- za građane suočene s rizicima mentalnog zdravlja: opća prevencija radi zaštite mentalnog zdravlja (N=10908), građani sa značajnim teškoćama mentalnog zdravlja (N=665), građani suočeni s ovisnostima o alkoholu, drogi i kockanju (N=1774), odrasle osobe s mentalnim oštećenjima (N=4434);

- za građane s invaliditetom: osobe s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi (N=1440), specifični rizici povezani s invaliditetom (N=182), nezaposlene osobe s intelektualnim teškoćama u radno aktivnoj dobi (N=80);

Nastavno na navedeno pristupilo se analizi i obradi podataka, procjeni broja građana u riziku za predstavnike korisničkih skupina izbjeglice (N =598) i pripadnike romske nacionalne manjine (N= 0,1) na području Zadarske županiji.

Provedenom analizom i obradom podataka utvrdio se broj građana u riziku starije životne dobi na području Zadarske županije, procjenjujući rizike:

- za starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti (N=1961)
- starije osobe narušenog mentalnog zdravlja (N=2642)
- starije osobe oboljele od demencije (N=636)
- njegovateljski stres i podrška obiteljima (N=490)
- terminalno bolesne osobe (N=1917)

Temeljem dobivene procjene pristupilo se daljnjoj analizi i obradi podataka sukladno Obrascu 5. *Procjena potreba za socijalnim uslugama u Zadarskoj županiji (NN 90/23)* kako bi se jasno ukazalo na procjenu potreba, trenutnu dostupnost socijalnih usluga s obzirom na pružatelje koji imaju svoje djelovanje na području Zadarske županije i razlike potreba za socijalnim uslugama sukladno navedenoj metodologiji za korisničku skupinu djeca i mladi, odrasle osobe, izbjeglice i romske nacionalne manjine te osobe starije životne dobi u dobi od 65 i starije od 65 godina. Podaci su slijedom navedene metodologije prikazani prema korisničkim skupinama.

3.3. Procjena potreba i dostupnosti socijalnih usluga za djecu i mlade

Na području Zadarske županije broj djece i mladih u dobi od 0-19 godina iznosi 31.191, dok broj djece i mladih u dobi od 0 do 24 godine iznosi 39.958 (DZS, 2023). Navedeni broj stanovništva osnova je za primjenu metodologije te utvrđivanje procjene potreba za socijalnim uslugama na području Zadarske županije za djecu i mlade s obzirom na rizike što je razvidno u Tablici 18.

Slijedom navedenog u Tablici 18. su prikazani rizici koji pogađaju djecu i mlade u županiji prema broju: djeca s teškoćama u razvoju, djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djeca čija se prava krše, djeca u županiji čije je mentalno zdravlje ugroženo, djeca u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, djeca i mladi s problemima u ponašanju, djeca i mladi u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji i djeca i mladi u kriznim situacijama. Prema navedenim rizicima, a primjenom metodologije utvrđena je razlika između broja djece u potrebi te broja djece ili mladih koji koriste uslugu na području Zadarske županije.

Djeca s teškoćama u razvoju

Procjenjuje se da da je u dobi od 0 do 19 godina 2346 djece suočeno s teškoćama u razvoju Analizom socijalnih usluga predviđenih Zakonom o socijalnoj skrbi, socijalnih usluga u suradnji sa drugim sustavima razvidna je potreba za kontinuiranim ulaganjem i razvijanjem socijalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju. Analiza inovativnih i projektno financiranih usluga iz sustava socijalne skrbi pokazuje da iste nisu zastupljene u Zadarskoj županiji za djecu s teškoćama u razvoju.

Djece u županiji bez odgovarajuće roditeljske skrbi i čija se prava krše

Procjenjuje se da je u dobi od 0 do 19 godina 415 djece suočeno s rizikom zanemarivanja djece. Analizom socijalnih usluga predviđenih Zakonom o socijalnoj skrbi, razvidna je potreba za kontinuiranim ulaganjem i razvijanjem socijalnih usluga za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djecu čija se prava krše.

Djece u županiji čije je mentalno zdravlje ugroženo

Procjenjuje se da je u dobi od 0 do 19 godina 639 djece s područja Zadarske županije ugroženog mentalnog zdravlja. Analizom socijalnih usluga predviđenih Zakonom o socijalnoj skrbi i drugih inovativnih i projektno financiranih usluge iz sustava socijalne skrbi te usluga koje su osigurane u zdravstvenom sektoru razvidna je potreba za kontinuiranim ulaganjem i razvijanjem usluga za djecu u županiji čije je mentalno zdravlje ugroženo.

Djeca u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti

Procjenjuje se da je u dobi od 0 do 19 godina 4211 djece na području Zadarske županije suočeno s rizikom od siromaštva i socijalne isključenosti. Analizom socijalnih usluga predviđenih Zakonom o socijalnoj skrbi pokazuje da iste nisu zastupljene u Zadarskoj županiji za djeca u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Analizom drugih inovativnih i projektno financiranih usluge iz sustava socijalne skrbi pokazuje se potreba za kontinuiranim

ulaganjem i razvijanjem socijalnih usluga. Kod inovativnih i projektno financiranih usluga naglasak se stavlja na provedbu *međusektorski program rane prevencije siromaštva i integrirana podrška djetetu u siromaštvu* na području Zadarske županije koja nije zastupljena.

Djeca i mladi s problemima u ponašanju

Procjenjuje se da je u dobi od 0 do 24 godina 400 djece i mladih suočeno s rizikom problemi u ponašanju. Analizom socijalnih usluga predviđenih Zakonom o socijalnoj skrbi za djecu i mlade s problemima u ponašanju ističe se usluga *smještaj ili organizirano stanovanje (krizni, radi provedbe psihosocijalnog tretmana ili drugi oblik smještaja* koja prelazi granicu procijenjenog broja potreba (N= - 5), odnosno ista je zastupljena u većem broju. Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi za djecu s problemima u ponašanju su zastupljene na području Zadarske županije, ali utvrđuje se potreba za njihovim kontinuiranim ulaganjem i daljnjim razvijanjem. Osobito za uslugom *mentorstvo za mlade s PUP-om* koja nije zastupljena na području Zadrske županije.

Djeca i mladi u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji

Procjenjuje se da je u dobi od 0 do 24 godina na području Zadarske županije 48 djece i mladih suočeno s alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji. Analizom socijalnih usluga predviđenih Zakonom o socijalnoj skrbi te drugih inovativnih i projektno financiranih usluga iz sustava socijalne skrbi za djecu i mlade u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji pokazuje da iste nisu zastupljene u Zadarskoj županiji za djecu i mlade u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji.

Procjenjuje se da je u dobi od 0 do 24 godina 27 djece i mladih na području Zadarske županije suočeno s rizikom od maloljetničke trudnoću te 24 djece i mladih bez pratnje i žrtve trgovanja ljudima. Usluga *smještaj ili organizirano stanovanje* nije zastupljena na području Zadarske županije.

Tablica 18. Procjena potreba za socijalnim uslugama za djecu u riziku 0 – 19 godina te djecu i mlade 0 – 24 godine

BROJ DJECE U RIZIKU U ŽUPANIJI	**% DJECE U POTREBI ZA SOCIJALNOM USLUGOM**	**Broj djece u županiji u potrebi za socijalnom uslugom (očekivani broj korisnika)**	**Postojeći broj djece u županiji koja koriste navedenu uslugu**	**Razlika između broja djece u potrebi te broja djece koja sada koriste uslugu**
BROJ DJECE U ŽUPANIJI S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU (DSTUR)	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
N=2346	Rana razvojna podrška 0 -3 g.: **13% DSTUR** Obuhvaćeno je 70% djece s teškoćama u dobi 0-3 godine	305	104	201
	Rana razvojna podrška 4 – 7 g.: **5,85% DSTUR** Obuhvaćeno je 30% djece s teškoćama u dobi 4-7 godina	137	36	101
	Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju 8 – 18 g.: **12,66% DSTUR** DSTUR u sustavu socijalne skrbi u dobi 7-18 bez djece u smještaju i boravku	297	229	68
	Boravak: **1,91% DSTUR** Nastoji se nacionalno udvostručiti postojeći broj djece u boravku	45	2	43
	Smještaj ili organizirano stanovanje: **1,06% DSTUR** Na temelju postojećih smještajnih kapaciteta	25	Djeca u domu 3 Djeca u udomiteljskoj obitelji:0 Djeca u organiziranom stanovanju:0 Djeca kod drugih pružatelja: 1	21
	Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja: **3,83% DSTUR** Usluga je primjerena pri upisu u OŠ	90	46	44

	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Prilagođeni prijevoz: **2,77% DSTUR** Prema broju djece u RH sa tjelesnim oštećenjem	65	0	65
	Privremeni njegovatelj u obitelji radi predaha od skrbi za **6,8% DSTUR** Prema broju roditelja njegovatelja u sustavu	160	0	160
	Grupni ili individualni oblici podrške roditeljima njegovateljima **6,8% DSTUR** Prema broju roditelja njegovatelja u sustavu	160	0	160
	SOCIJALNE USLUGE U SURADNJI SA DRUGIM SUSTAVIMA			
	Logopedska terapija: **11,6% DSTUR** 70% djece u dobi od 0-7 godina s oštećenjem govorno-glasovne komunikacije	272	160	112
	Pomoćnik u nastavi/stručni komunikacijski posrednik **6,6% DSTUR** Prema trenutnom broju djece koja koristi uslugu	155	26	129
BROJ DJECE U ŽUPANIJI BEZ ODGOVARAJUĆE RODITELJSKE SKRBI I ČIJA SE PRAVA KRŠE	**SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI**			
N=415	SMJEŠTAJ (U KRIZNIM SITUACIJAMA ILI U DRUGIM SLUČAJEVIMA) **23,91% djece čija se prava krše** Prema trenutnom broju djece za koje je izrečena mjera o stanovanju izvan obitelji	99	Djeca u domu:7 Djeca u udomiteljskoj obitelji:8 Djeca u organiziranom stanovanju:13 Djeca kod drugih pružatelja:0	71
	Boravak **17,5% djece čija su prava prekršena** Za djecu čiji roditelji imaju mjeru stručne pomoći ili intenzivne stručne pomoći u dobi od 7 do 14 g. gdje je 50% djece motivirano za uslugu	72	53	19

BROJ DJECE U ŽUPANIJI ČIJE JE MENTALNO ZDRAVLJE UGROŽENO	**SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI**			
N=639	**70% djece čije je mentalno zdravlje ugroženo ostvaruje ukupno sljedeće usluge koje se mogu zbrojiti:** Savjetovanje (za sve kategorije djece i mladih) Psihosocijalno savjetovanje (za sve kategorije djece i mladih) Psihosocijalna podrška koju su ostvarila djeca (ne uključuje djecu s teškoćama u razvoju i djecu s problemima u ponašanju) *** Ukoliko se dio potreba ostvaruje kroz zdravstveni sektor, može se ovdje navesti	447	265	182
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SU OSIGURANE U ZDRAVSTVENOM SEKTORU			
N=639	**250% trenutnog broja djece čije je mentalno zdravlje ugroženo ukupno za programe:** Psihoedukativni i preventivni programi za mlade Programi podrške i preventivni programi mladima radi suzbijanja ovisnosti	1598	691	907
DJECA U RIZIKU OD SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
N=4211	Socijalno mentorstvo djetetu korisniku zajamčene minimalne naknade **10% djece u riziku od siromaštva, a čije obitelji su primatelji ZMN-a.**	421	0	421
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
N=4211	Info centar za mlade dostupan za barem **50% djece u riziku od siromaštva**	2105	75	2030

N=4211	Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu **27% djece u riziku od siromaštva**	1137	45	1092
N=4211	Pomoć i podrška u obrazovanju za djecu u riziku od siromaštva N=4679 **40% djece u riziku od siromaštva** 64 447 djece u OŠ je u riziku od siromaštva što je 8,7% sve djece u dobi 0 – 19 godina, s time da je stopa međugeneracijskoj prijenosa 30% (Istraživanje OBRIRK) Njima su namijenjene tri usluge: socijalno mentorstvo, pomoć i podrška u obrazovanju te međusektorski program rane prevencije siromaštva	1684	25	1659
N=4211	Međusektorski program rane prevencije siromaštva i integrirana podrška djetetu u siromaštvu **7% djece u riziku od siromaštva**	295	0	295
DJECA I MLADI S PROBLEMIMA U PONAŠANJU	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
N= 400	Smještaj ili organizirano stanovanje (krizni, radi provedbe psihosocijalnog tretmana ili drugi oblik smještaja): **6% djece s problemima u ponašanju**	24	Djeca u domu :4 Djeca u udomiteljskoj obitelji:11 Djeca u organiziranom stanovanju:11 Djeca kod drugih pružatelja:3	-5
	Boravak **30% sve djece i mladih s problemima u ponašanju**	120	35	85

	Psihosocijalna podrška (specifično za djecu i mlade s PUP-om radi provedbe psihosocijalnog tretmana) **20% sve djece i mladih s problemima u ponašanju**	80	33	47
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
N=400	Individualni socijalno-pedagoški ili savjetodavni rad **15% sve djece i mladih s problemima u ponašanju**	60	20	40
N=400	Grupna i vršnjačka Podrška **20% sve djece i mladih s problemima u ponašanju**	80	20	60
N=400	Mentorstvo za mlade s PUP-om **10% sve djece i mladih s problemima u ponašanju**	40	0	40
DJECA I MLADI U ALTERNATIVNIM OBLICIMA SKRBI IZVAN OBITELJI	**SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI**			
N=48	Smještaj ili organizirano stanovanje do 26. godine **50% djece i mladih usmjereni na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti**	24	Djeca i mladi u domu:0 Djeca i mladi u udomiteljskoj obitelji:2 Djeca i mladi u organiziranom stanovanju:22 Djeca i mladi kod drugih pružatelja:0	0
N=48	Socijalno mentorstvo radi prestanka usluge smještaja **50% djece i mladih usmjereni na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti**	24	0	24
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			

N=48	Stambeno zbrinjavanje mladih u kriznim situacijama **25% djece i mladih usmjereni na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti**	12	0	12
DJECA I MLADI U KRIZNIM SITUACIJAMA (MALOLJETNIČKA TRUDNOĆA, DJECA BEZ PRATNJE I ŽRTVA TRGOVANJA LJUDIMA) N=25	Smještaj ili organizirano stanovanje **100% djeca bez pratnje / djeca žrtve trgovanja ljudima** **20% maloljetne trudnice**	29	Djeca i mladi u domu:0 Djeca i mladi u udomiteljskoj obitelji:0 Djeca i mladi u organiziranom stanovanju:0 Djeca i mladi kod drugih pružatelja:0	29

3.4. Procjena potreba i dostupnosti socijalnih usluga za odrasle osobe u dobi od 20 do 64 godine

Na području Zadarske županije broj odraslih osoba u dobi od 20 do 64 godine iznosi 88.684 (DZS, 2023). Navedeni broj stanovništva osnova je za primjenu metodologije te utvrđivanje procjene potreba za socijalnim uslugama na području Zadarske županije za odrasle osobe s obzirom na rizike što je razvidno u Tablici 19. Slijedom navedenog u Tablici 19. prikazani su rizici koji pogađaju odrasle osobe u dobi od 20 do 64 godine na području Zadarske županije prema broju: rizici povezani s obiteljskim odnosima i roditeljstvom, rizici povezani sa siromaštvom, rizici u području mentalnog zdravlja i rizici povezani s invaliditetom. Prema navedenim rizicima, a primjenom metodologije utvrđena je razlika između broja odraslih osobe u dobi od 20 do 64 godine u potrebi, te broja odraslih osoba koje koriste uslugu na području Zadarske županije.

Rizici povezani s obiteljskim odnosima i roditeljstvom

Procjenjuje se da je u dobi od 20 do 64 godine 390 osobe području Zadarske županije suočeno s narušenim obiteljskim odnosima, 160 osobe suočeno s nasiljem u obitelji te 16 obitelji suočeno s krizni događaji prema rizicima povezanim s narušenim obiteljskim odnosima. Analizom socijalnih usluga predviđenih Zakonom o socijalnoj skrbi i drugih inovativnih i projektno financiranih usluga iz sustava socijalne skrbi pokazuje se potreba za kontinuiranim ulaganjem i razvijanjem socijalnih usluga. Od svih navedenih usluga jedino se usluga

Privremeno stambeno zbrinjavanje obitelji pogođene krizama i katastrofama ističe kao usluga koja je iznad procjene odnosu na potrebe N= -4. odnosno ista je zastupljena u većem broju.

Rizici povezani s rizikom od siromaštva i socijalne isključenosti

Procjenjuje se da je u dobi od 20 do 64 godine 1676 osoba na području Zadarske županije suočeno s teškom materijalnom deprivacijom, 3241 osoba suočeno je s rizikom u prehrambenoj deprivaciji te je 72 osoba suočeno s rizikom od beskućništva. Analizom socijalnih usluga predviđenih Zakonom o socijalnoj skrbi i drugih inovativnih i projektno financiranih usluge iz sustava socijalne skrbi pokazuje se potreba za kontinuiranim ulaganjem i razvijanjem socijalnih usluga.

Rizici mentalnog zdravlja

Procjenjuje se da je u dobi od 20 do 64 godine 10908 osoba s područja Zadarske županije suočeno s potrebom opće prevencije radi zaštite mentalnog zdravlja, 665 osoba suočeno je sa značajnim teškoćama mentalnog zdravlja, 1774 osobe suočeni su ovisnostima o alkoholu, drogi i kockanju te 4434 osobe suočeno s mentalnim oštećenjima. Analizom socijalnih usluga predviđenih Zakonom o socijalnoj skrbi i drugih inovativnih i projektno financiranih usluga iz sustava socijalne skrbi te usluga koje se ostvaruju kroz zdravstveni sektor pokazuje se potreba za kontinuiranim ulaganjem i razvijanjem socijalnih usluga. Analizom i obradom podataka utvrđuje se da su jedino usluge *Krizne intervencije i prva psihološka pomoć(-198) , Programi smanjenja štete za ovisnike* (-96) usluga *Organizirane kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena* (-89) povećano zastupljene na području Zadarske županije u odnosu na procjenu potrebe.

Rizici za građane s invaliditetom

Procjenjuje se da je u dobi od 20 do 64 godine, 1440 osoba s invaliditetom na području Zadarske županije, a od toga je 182 osoba suočeno sa specifičnim rizicima povezanim s invaliditetom i 80 osoba suočeno s rizicima kao nezaposlene osobe s intelektualnim teškoćama u radno aktivnoj dobi. Obrađeni podaci ukazuju na povećanu zastupljenost usluge *Smještaj (N=-21) krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima,* uslugu *Pomoć u kući (N=-16)* i usluge *osobne asistencije(N=-32)*. Za sve ostale socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi, druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi i druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne

skrbi ili sektora rada i zapošljavanja pokazuje se potreba za kontinuiranim ulaganjem i razvijanjem socijalnih usluga na području Zadarske županije.

Tablica 19. Procjena potreba za socijalnim uslugama za građane u riziku u dobi 20 – 64 godine

BROJ GRAĐANA U DOBI 20. – 64. G. U RIZIKU U ŽUPANIJI	**% GRAĐANA U DOBI 20. – 64. G. U POTREBI ZA SOCIJALNOM USLUGOM**	**Broj građana u dobi 20. – 64. g. u županiji u potrebi za socijalnom uslugom (očekivani broj korisnika)**	**Postojeći broj građana u dobi 20. – 64. G. u županiji kojikoriste navedenu uslugu**	**Razlika između broja građana u potrebi te broja građana koji sada koriste uslugu**
	RIZICI POVEZANI S OBITELJSKIM ODNOSIMA I RODITELJSTVOM			
OPĆA PREVENCIJA	**DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI**			
	0,7% građana u dobi 20 – 64 g za sljedeće dvije usluge: Podrška i pomoć tijekom tranzicije u roditeljstvo (individualni, grupni i psihoedukativni programi) Grupe podrške roditeljima s malom djecom (škola za roditelje i drugo)	621	52	569
SAVJETOVANJE I PODRŠKA OBITELJIMA	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKO NOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Savjetovanje za korisnike u dobi 20-64 godine 1,85% građana 20 – 64 g.	1641	209	1432
	Psihosocijalno savjetovanje za korisnike u dobi 20-64 godine (individualno, grupno ili obiteljsko) Ili obiteljska medijacija koja nije vezana za postupak razvoda braka 2,34% građana 20 – 64 g.	2075	125	1950

	Psihosocijalna podrška obiteljima zbog obiteljskih i drugih rizika (bolest, siromaštvo, ovisnosti, invaliditet i drugo) **1,53% građana 20 – 64 g.**	1357	242	1115
	Psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja **0,3% populacije u dobi 20 – 64 godina**	266	4	262
NASILJE U OBITELJI	**SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI**			
N=160	Smještaj **20% trenutnog broja žrtvi nasilja**	32	18	14
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	SOS telefon za žrtve nasilja **300% trenutnog broja žrtvi nasilja**	480	220	260
	Besplatna primarna/ sekundarna pravna pomoć **150% trenutnog broja žrtvi nasilja**	240	6	234
	Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju **50% trenutnog broja žrtvi nasilja**	80	3	77
KRIZNI DOGAĐAJI	**SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI**			
	Smještaj ili organizirano stanovanje za majke s djecom **1 smještajni kapacitet na 10 000 stanovnika**	16	1	15
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			

	Privremeno stambeno zbrinjavanje obitelji pogođene krizama i katastrofama **1 stambena jedinica na 10 000 stanovnika**	16	20	-4
	RIZICI POVEZANI SA SIROMAŠTVOM			
GRAĐANI U TEŠKOJ MATERIJALNOJ I SOCIJALNOJ DEPRIVACIJI	**DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI I DRUGIH SUSTAVA (ZDRAVTSVO, PRAVOSUĐE I ZAPOŠLJAVANJE)**			
N=1676	Podrška u zapošljavanju **50% građana u teškoj materijalnoj deprivaciji**	838	12	826
	Besplatna pravna pomoć **30% građana u teškoj materijalnoj deprivaciji**	503	114	389
N=1676	Posudionica i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala **10% građana u teškoj materijalnoj deprivaciji**	168	57	111
SOCIJALNO ISKLJUČENI KORISNICI ZAJAMČENE MINIMALNE NAKNADE	**SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI**			
N=830	Socijalno mentorstvo za odrasle primatelje ZMN-a, osobe koje izlaze iz ustanova ili penalnog sustava ili druge osobe u riziku od socijalne isključenosti **100%** radno sposobnih nezaposlenih primatelja ZMN-a	830	16	814
GRAĐANI U PREHRAMBENOJ DEPRIVACIJI	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			

N=3241	Socijalna samoposluga i/ili dostava/podjela namirnica **50% građana u prehrambenoj deprivaciji**	1621	790	831
	Pučka kuhinja i/ili dostava pripremljenih gotovih obroka (koji nisu obuhvaćeni uslugom pomoć u kući) **50% građana u prehrambenoj deprivaciji**	1621	167	1454
GRAĐANI U RIZIKU OD BESKUĆNIŠTVA	**SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI**			
N=72	Smještaj ili organizirano stanovanje **60% građana u riziku od beskućništva**	43	Od toga Prenoćište:12 Prihvatilište: 0 U domu socijalne skrbi:1 Organizirano stanovanje:0 Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji:0	30
	Boravak **20% građana u riziku od beskućništva**	14	0	14
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Dnevni centar za podršku i informiranje **200% građana u riziku od beskućništva**	144	0	144
	Stambeno zbrinjavanje osoba u riziku od beskućništva 30% **građana u riziku od beskućništva**	22	1	21
	RIZICI U PODRUČJU MENTALNOG ZDRAVLJA			
GRAĐANI SA RIZICIMA MENTALNOG ZDRAVLJA	**DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI** **USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR**			

N=10908	Univerzalna prevencija **100% građana s teškoćama mentalnog zdravlja**	10908	1004	9904
	Selektivna prevencija **40% građana s teškoćama mentalnog zdravlja**	4363	556	3807
	Indicirana prevencija **10% građana s teškoćama mentalnog zdravlja**	1091	0	1091
GRAĐANI SA ZNAČAJNIJIM TEŠKOĆAMA MENTALNOG ZDRAVLJA	**DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR**			
N=665	Programi socijalnog uključivanja ovisnika i osoba s teškoćama mentalnog zdravlja u zajednici **60% građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja**	399	19	380
	Organizirane kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena **20% građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja**	133	222	-89
	Grupe podrške i vršnjačka podrška za osobe s teškoćama mentalnog zdravlja **20% građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja**	133	15	118
	Grupe podrške za članove obitelji osoba s teškoćama mentalnog zdravlja **20% građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja**	133	0	133

	Krizne intervencije i prva psihološka pomoć **15% građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja**	100	298	-198
GRAĐANI SUOČENI S OVISNOSTIMA O ALKOHOLU, DROGAMA I KOCKI	**DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR**			
Broj građana koji imaju rizik patološkog kockanja N=887	Terapijske grupe/ klubovi za ovisnike o kockanju **20% građana koji imaju rizik patološkog kockanja.**	177	0	177
Broj građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima N=364	Programi smanjenja štete za ovisnike (harm reduction) **100% građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima**	364	460	-96
	Terapijske grupe/ klubovi za ovisnike o drogi **70% građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima**	255	42	213
Broj građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim uzimanjem alkohola N=426	Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o alkoholu **70% građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim uzimanjem alkohola**	298	35	263
ODRASLE OSOBE S MENTALNIM OŠTEĆENJEM I OVISNICI	**SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI**			

N=443	Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje **30% odraslih osoba pod skrbništvom**	133	Organizirano stanovanje:8 Dom socijalne skrbi:201 Udruga/vjerska zajednica:20 Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji:2	-98
	Boravak **20% odraslih osoba pod skrbništvom**	89	10	79
	Socijalno mentorstvo ili psihosocijalna podrška odrasloj osobi s mentalnim smetnjama po zakonu o socijalnoj skrbi ili Vođenje slučaja (*case management*) iz zdravstvenog sustava **15% odraslih osoba pod skrbništvom**	66	190	-134
RIZICI POVEZANI S INVALIDITETOM				
OSOBE S INVALIDITETOM U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI U DOBI 18-65 godina (bez korisnika sa mentalnim oštećenjima)	**SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI**			
N=1440	Smještaj ((krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje **6% osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi**	86	Organizirano stanovanje:2 Dom socijalne skrbi:94 Udruga/vjerska zajednica:10 Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji:1	-21
	Boravak **8% osoba s invaliditetom u u sustavu socijalne skrbi**	115	69	46

	Pomoć u kući **8 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi**	115	Koliko je ukupno korisnika pomoći u kući: 71 Koliko korisnika ima organiziranje prehrane u sklopu usluge: 60	-16
	<u>Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom</u> ILI socijalno mentorstvo po Zakonu o socijalnoj skrbi ILI druge terapijske i rehabilitacijske usluge koje se pružaju projektno kroz sustav socijalne skrbi ili u sektoru zdravstva (primjerice terapijsko jahanje, terapije potpomognute životinjama, radna terapija, druge terapijske usluge) **40% osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi**	576	Broj korisnika psihosocijalne podrške osoba s invaliditetom 119 Broj korisnika usluge socijalnog mentorstva: 6 Druge terapijske/ rehabilitacijske usluge: 106	345
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Specijalizirani prijevoz i pratnja **50% osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi**	720	511	209
	Dojavni sustavi u krizama **50% osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi**	720	0	720

	Cjelodnevna skrb i njega u kući **3% osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi**	43	0	43
	Privremeni njegovatelj u obitelji **10 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi**	144	0	144
	USLUGA OSOBNE ASISTENCIJE			
	USLUGA OSOBNE ASISTENCIJE 2,5% svih osoba s invaliditetom prema podacima ŽZJZ-a N=9130	182	Broj korisnika koji ima uslugu: 214 Osobnog asistenta 36 Komunikacijskog posrednika:129 Videćeg pratitelja:49	-32
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA RADA I ZAPOŠLJAVANJA			
	Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju **10% osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 u sustavu socijalne skrbi**	144	38	106
NEZAPOSLENE OSOBE S INTELEKTUALNIM TEŠKOĆAMA U RADNO AKTIVNOJ DOBI	Radni asistent OSI **30% osoba s intelektualnim teškoćama u radno aktivnoj dobi u sustavu socijalne skrbi** **N=80**	24	0	24
EDUKACIJE ZA PRUŽATELJE USLUGA	Tečajevi znakovnog jezika Godišnje uključivanje barem 10 novih stručnjaka	10	0	10

3.5. Procjena potreba i dostupnosti socijalnih usluga za izbjeglice

Metodologija za procjenu potreba navodi i procjenu potreba za pripadnike romskih manjina. Međutim uvidom u stanje o udjelu od 0,01% romske populacije na području Zadarske županije prema DZS (2021) procjena potreba se ne navodi u tabličnom prikazu Tablica 20.

Na području Zadarske županije procjenjuje se da 598 osoba pripada korisničkoj skupini izbjeglica. Analizom drugih inovativnih i projektno financiranih usluga iz sustava socijalne skrbi ili sektora rada i zapošljavanja utvrđuje se potreba za potreba za kontinuiranim ulaganjem i razvijanjem usluga na području Zadarske županije. Usluge *Besplatna pravna pomoć i Udomiteljstvo u skladu s etničkim, jezičnim, kulturnim i vjerskim podrijetlom djeteta* nisu zastupljene na području Zadarske županije. Uvidom u podatke pružatelja usluga prema dostupnosti socijalnih usluga navodi se usluga *Pružanje usluga informiranja izbjeglicama i osobama pod međunarodnom zaštitom* koju je koristilo 50 korisnika, ali se ista ne navodi u procjeni potreba.

Tablica 20. Procjena potreba za socijalnim uslugama za izbjeglice

BROJ IZBJEGLICA U ŽUPANIJI	**% IZBJEGLICA I PRIPADNIKA U POTREBI ZA SOCIJALNIM USLUGAMA**	**Broj izbjeglica u potrebi za socijalnom uslugom (očekivani broj korisnika)**	**Postojeći broj izbjeglica koji koriste navedenu uslugu**	**Razlika između broja izbjeglica u potrebi te broja građana koji sada koriste uslugu**
IZBJEGLICE I OSOBE POD MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM N=958	**DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA RADA I ZAPOŠLJAVANJA**			
	Koordinator integracije **50% izbjeglica I osoba pod međunarodnom zaštitom**	479	6	473

	Usluge za prevladavanje jezičnih barijera **100% izbjeglica I osoba pod međunarodnom zaštitom**	958	Prevođenje I tumačenje:108 Tečajevi hrvatskog jezika:0	740
	Podrška interkulturalnih medijatora **30% izbjeglica I osoba pod međunarodnom zaštitom**	287	Broj korisnika:117 Broj interkulturalnih medijatora:10	170
	Edukacija I supervizija interkulturnih medijatora **100% interkulturnih medijatora**	958	117	841
DRUGE USLUGE N=159766	Besplatna pravna pomoć Županija razvija pripreme kapacitete na način da na 50 000 stanovnika ima kapacitet za: 100 korisnika besplatne pravne pomoći	300	0	300
	Udomiteljstvo u skladu s etničkim, jezičnim, kulturnim I vjerskim podrijetlom djeteta Dvije udomiteljske obitelji s kapacitetom za kulturalno osjetljivo udomiteljstvo	2	0	2

3.6. Procjena potreba i dostupnosti socijalnih usluga za starije osobe

Na području Zadarske županije broj starijih osoba iznosi 38.291 (DZS, 2023). Navedeni broj stanovništva osnova je za primjenu metodologije te utvrđivanje procjene potreba za socijalnim uslugama na području Zadarske županije za starije osobe u dobi od 65 i više godina s obzirom na rizike što je razvidno u Tablici 21. Slijedom navedenog u Tablici 21 su prikazani rizici koji pogađaju starije osobe u dobi od 65 i više godina na području Zadarske županije prema broju: *starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti, starije osobe narušenog mentalnog zdravlja, starije osobe oboljele od demencije, njegovateljski stres i podrška*

obiteljima i terminalno bolesne osobe. Prema navedenim rizicima, a primjenom metodologije utvrđena je razlika između broja starijih osoba u dobi od 65 i više godina u potrebi te broja starijih osoba koje koriste uslugu na području Zadarske županije.(Tablica 21).

Starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti

Procjenjuje se da je u dobi od 65 i više godina, 1961 osoba na području Zadarske županije suočena s rizikom sniženih funkcionalnih sposobnosti. Analizom socijalnih usluga predviđenih Zakonom o socijalnoj skrbi utvrđuje se potreba za kontinuiranim razvijanjem socijalnih usluga osim za uslugu *Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe* koja se uvidom u podatke realizira iznad procjene (N=-256). Analizom inovativnih i projektno financiranih usluga iz sustava socijalne skrbi ukazuje na potrebu daljnjeg razvoja usluga posebno ističući usluge *Alarmni dojavni sustav za starije osobe* i uslugu *Stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku* jer iste nisu zastupljene. Analiza usluga *njega u kući* koja se ostvaruju kroz zdravstveni sektor pokazuje da je ista realizirana 813% više u odnosu na procjenu za starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti.

Starije osobe narušenog mentalnog zdravlja

Procjenjuje se kako su 2642 osobe u dobi od 65 i više godina na području Zadarske županije suočene s rizikom narušenog mentalnog zdravlja**.** Analiza socijalnih usluga predviđenih Zakonom o socijalnoj skrbi i inovativnih i projektno financiranih usluga iz sustava socijalne skrbi ukazuje na potrebu za kontinuiranim ulaganjem i razvijanjem usluga na području Zadarske županije za starije osobe narušenog mentalnog zdravlja.

Starije osobe oboljele od demencije

Procjenjuje se kako je 636 osoba u dobi od 65 i više godina na području Zadarske županije suočeno s rizikom oboljenja od demencije. Analiza usluge *Kontinuirana njega u kući za oboljele od demencij*e, usluga iz sektora zdravstva prema provedenoj metodologiji nije utvrđena kao zastupljena iako se pokazuje temeljem dobivenih rezultata potreba za njezinim razvijanjem.

Njegovateljski stres i podrška obiteljima

Procjenjuje se da je u dobi od 65 i više godina, 490 osoba na području Zadarske županije suočeno s njegovateljskim stresom dok se procjenjuje da 1917 osoba na području Zadarske županije ima potrebu za palijativnom skrbi. Analiza socijalnih usluga predviđenih Zakonom o

socijalnoj skrbi te inovativnih i projektno financiranih usluga iz sustava socijalne skrbi ukazuje na potrebu za kontinuiranim ulaganjem i razvijanjem usluga na području Zadarske županije jer su iste nedostatno zastupljene. Analiza usluge *Privremeni /povremeni smještaj radi predaha od skrbi i usluga privremene njege u kući radi predaha od skrbi* nije utvrđena kao zastupljena iako se pokazuje temeljem dobivenih rezultata potreba za njezinim razvijanjem. Analiza rezultata usluga iz sektora zdravstva za terminalno bolesne osobe pokazuje da su iste zastupljene na području Zadarske županije, ali je razvidna potreba za njihovim razvijanjem.

Tablica 21. Procjena potreba za socijalnim uslugama za starije osobe

BROJ STARIJIH OSOBA U RIZIKU U ŽUPANIJI	**% STARIJIH OSOBA U RIZIKU U POTREBI ZA SOCIJALNIM USLUGAMA**	**Broj starijih osoba u riziku u potrebi za socijalnom uslugom (očekivani broj korisnika)**	**Postojeći broj starijih osoba u riziku koji koriste navedenu uslugu**	**Razlika između broja starijih osoba u potrebi te broja starijih osoba koji sada koriste uslugu**
STARIJE OSOBE SNIŽENIH FUNKCIONALNIH SPOSOBNOSTI	**SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI**			
N= 2206	Pomoć u kući koja uključuje organiziranje prehrane **29% starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti N=1292**	375	292	83
	Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane **29% starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti N=1292**	375	252	123

	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe **37% starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti** **N=914**	338	Smještaj u domu:586 (demencija -41) Smještaj koji organizira vjerska zajednica/udruga:0 Smještaj kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji:8 Organizirano stanovanje:0	-256
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Organizirani prijevoz i pratnja za starije i nemoćne osobe **29% starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti** **N=1292**	375	90	285
	Alarmni dojavni sustav za starije osobe (npr. SOS narukvice) **41% starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti** **N=914**	375	0	375
	Stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku **8% starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti** **N=914**	73	0	73
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI **DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA**			
	Njega u kući **29% starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti** **N=1292**	375	3052	-2677
STARIJE OSOBE NARUŠENA MENTALNOG ZDRAVLJA	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
N= 2642	Boravak **30% starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu**	**792**	25	767

	Savjetovanje ili psihosocijalno savjetovanje ili psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi **20% starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu**	528	Savjetovanje 24 Psihosocijalno savjetovanje 27 Psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi 20	457
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI KROZ SEKTOR CIVILNOG DRUŠTVA			
	Klub /centar za druženje starijih osobe **50% starijih osoba sa teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu**	1321	25	1296
STARIJE OSOBE OBOLJELE OD DEMENCIJE	**DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA**			
N= 636	Kontinuirana njega u kući za oboljele od demencije **30% starijih oboljelih od demencije**	191	0	191
BROJ STARIJIH OSOBA KOJI IMAJU NJEGOVATELJA KOJIMA JE POTREBNA PODRŠKA	**SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI**			
N=490	Savjetovanje obitelji ILI Psihosocijalno savjetovanje obitelji ILI psihosocijalna podrška članovima obitelji / skrbnicima / njegovateljima starije osobe **100% starijih osoba koji imaju njegovatelja kojima je potrebna podrška**	490	Savjetovanje 8 Psihosocijalno savjetovanje 2 Psihosocijalna podrška 10	470
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Privremeni /povremeni smještaj radi predaha od skrbi **30% starijih osoba koji imaju njegovatelja /skrbnika kojima je potrebna podrška**	147	0	147

	Usluga privremene njege u kući radi predaha od skrbi **70% starijih osoba koji imaju njegovatelja /skrbnika kojima je potrebna podrška**	343	0	343
TERMINALNO BOLESNE OSOBE N=1917	**DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA**			
	Palijativna skrb u kući **80% korisnika u potrebi za palijativnom skrbi**	1534	362	1172
	Stacionarna palijativna skrb **20% korisnika u potrebi za palijativnom skrbi**	383	242	141

3.7. Zaključak o trenutnoj dostupnosti socijalnih usluga u Zadarskoj županiji

Razmatrajući usluge socijalne usluge na području Zadarske županije, bitno je istaknuti kako je svijest o postojanju i potrebi za tom vrstom usluga izrazito razvijena. Sam sustav socijalne skrbi unutar Zadarske županije dobro je formiran i nudi razne oblike pomoći i podrške za različite korisničke skupine.

Teritorijalna rasprostranjenost Zadarske županije i centralizacija grada Zadra dovode do nedostatka socijalnih usluga i neodovoljne pokrivenosti u rubnim dijelovima županije, posebice na otocima i u zaleđu. Osim teritorijalne raslojenosti jedan od izazova je i trend starenja stanovništva, posebice u ruralnim dijelovima županije, te nepostojanje ljudskih resursa i nedovoljna prometna povezanost. Navedeno ima značajan utjecaj na dostupnost socijalnih usluga za pojedine korisničke skupine. U svrhu izrade socijalnog plana Zadarske županije anketirano je 30 JLS-a. Instrument istraživanja korišten za prikupljanje podataka je anketni upitnik koji je sastavni dio Pravilnika o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/23) (Obrazac 6. Anketni upitnik za jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave odnosno Grada Zagreba). Rezultati dobiveni na temelju procjene stavova predstavnika JLS ukazuju na potrebu za kontinuiranom suradnjom, komunikacijom između predstavnika JLS i pružatelja socijalnih usluga, čime bi se doprinijelo uspostavi sinergije, razumijevanju stanja i potreba s ciljem unaprjeđenja socijalnih usluga na području JLS.

Na području Zadarske županije djeluje Hrvatski zavod za socijalni rad sa svoja tri područna ureda (PU Benkovac, PU Biograd na Moru i PU Zadar) i Obiteljski centar čiji su predstavnici prilikom sudjelovanja u intervjuu (instrument korišten za provedbu intervjua je Obrazac 7. *Protokol za intervju s predstavnicima Hrvatskog zavoda za socijalni rad i Obiteljskog centra*, sukladno Pravilniku o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/23)) istaknuli važnost preventivnih programa i preventivnih aktivnosti kako značajnih prediktora koji doprinose kako osobama u riziku, tako i ostalim članovima zajednica. Osnaživanje dionika i organizacija u sustavu socijalne skrbi važan je čimbenik koji može implicirati nove prilike u djelovanju istih. Također, ističe se i važnost uključivanja lokalne zajednica te pružanja sveobuhvatnih usluga za djecu i mlade na jednom mjestu koje može imati preventivni učinak.

Nakon analize prikupljenih podataka, odnosno procjene potreba i dostupnosti socijalnih usluga, utvrđeno je kako za neke skupine građana gotovo i nema socijalnih usluga (primjerice, prilagođeni prijevoz za djecu s teškoćama u razvoju, privremeni njegovatelj u obitelji radi predaha od skrbi, smještaj ili organizirano stanovanje za djecu i mlade u kriznim situacijama, boravak za beskućnike, prenoćište za beskućnike, dnevni i poludnevni boravak za starije osobe zapošljavanje osoba s invaliditetom kroz integrativne i zaštitne radionice).

Na području Zadarske županije prisutan je rast potrebe za socijalnim uslugama. Jedno od rješenja jaza između povećane potrebe korisnika za socijalnim uslugama i njihove dostupnosti, jest uspostava mobilnih timova i dislociranih/dispanzerskih prostora. Pružanje socijalnih usluga kroz mobilne timove pridonijelo bi ravnomjernijoj dostupnosti samih usluga, te zadovoljenju krajnjih potreba korisničkih skupina. Osim unapređenja dostupnosti i učinkovitosti socijalnih usluga, jedna od prednosti uspostave mobilnih timova je i međuresorna suradnja. Stavljanjem u funkciju dislociranih/dispanzerskih prostora značajno bi se poboljšala pristupačnost i kvaliteta socijalnih usluga. Time bi se na istom mjestu mogle pružiti usluge iz različitih sektora i odgovoriti na specifične potrebe zajednica.

Socijalne usluge dostupne na području Zadarske županije temeljene su na Zakonu o socijalnoj skrbi, dok su inovativne i projektno financirane usluge manje dostupne. Izražena je potreba za razvijanjem usluga u lokalnoj zajednici, a jedan od prijedloga je kroz mobilne timove ili kroz dislocirane/dispanzerske prostore. U periodu od 2025. do 2027. godine važno je osigurati dostupnost trenutnih usluga većem broju korisnika, te proširiti spektar socijalnih usluga na području Zadarske županije kroz uvođenje novih inovativnih usluga definiranih unutar ciljeva, mjera i aktivnosti, a usmjerenih na potrebe korisničkih skupina.

3.8. Procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za održivi razvoj kvalitetnih socijalnih usluga

Na prostoru Zadarske županije djeluju brojni pružatelji socijalnih usluga, uključujući državne institucije, udruge, privatne subjekte, vjerske i organizacije civilnog društva. Kad govorimo o kapacitetu pružatelja socijalnih usluga bitno je istaknuti sljedeće negativne trendove koji utječu na pružatelje socijalnih usluga:

- financijski resursi: prisutan je nedostatak financijskih sredstava kod pružatelja usluga za sve korisničke skupine, sudjelovanje u različitim projektima (su)financiranim sredstvima Europske unije nudi djelomično rješenje ovog problem, no nažalost samo privremeno;
- ljudski resursi: nedostatak kadrovskih kapaciteta, posebice kvalificiranih stručnjaka iz područja socijalnog rada, psihologije, logopedije, defektologije;
- infrastrukturni kapaciteti: nedostatak smještajnih kapaciteta, što je posebice prisutno za smještaj djece i mladih u kriznim situacijama, za oboljele od Alzheimera.

Potrebno je jačati organizacijske i stručne kapacitete, kako područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad i Obiteljskog centra, tako i ostalih pružatelja socijalnih usluga. Jačanjem stručnih i organizacijskih karakteristika moguća je bolja realizacija postojećih usluga, te povećanje dostupnosti socijalnih usluga uključivanjem gradova i općina kroz sudjelovanje u projektima Europske unije.

Održivi razvoj kvalitetnih socijalnih usluga moguće je osigurati kroz sljedeće korake:

1. povećanje financijskih sredstava;
2. jačanje ljudskih resursa;
3. ulaganje u modernizaciju primjenom inovativnih tehnologija;
4. razvoj suradnje;
5. prilagodba socijalnih usluga krajnjim korisnicima.

Kroz kontinuirani rad na unaprjeđenju dostupnosti socijalnih usluga bitno je ojačati suradnju i partnerstvo svih uključenih dionika, te tako omogućiti kvalitetne i održive socijalne usluge građanima na području Zadarske županije.

4. Ciljevi, mjere i aktivnosti

Socijalni plan Zadarske županije predstavlja strateški dokument za razvoj socijalnih usluga u narednom razdoblju od 2025. do 2027. godine, te je usmjeren na ostvarenje dvaju glavnih ciljeva: 1. povećanje dostupnosti postojećih socijalnih usluga za tri ključne skupine korisnika; 2. razvoj i uvođenje inovativnih usluga.

U okviru Plana definirana su četiri cilja usmjerena na potrebe korisničkih skupina i sustava socijalne skrbi:

Posebni cilj 1. Unaprjeđenje dostupnosti socijalnih usluga za određene korisničke skupine

Posebni cilj 2. Poboljšanje horizontalne i vertikalne koordinacije u sustavu i izvan sustava

Posebni cilj 3. Uvođenje inovativnih usluga

Posebni cilj 4. Unaprjeđenje informiranosti korisnika socijalnih usluga

U okviru Posebnog cilja 1. Unaprjeđenje dostupnosti socijalnih usluga za određene korisničke skupine definirane su mjere za tri kategorije korisnika (Mjera 1.1. Osiguranje dostupnosti usluga za djecu i mlade; Mjera 1.2. Osiguranje dostupnosti usluga za odrasle osobe i Mjera 1.3. Osiguranje dostupnosti usluga za starije osobe). Ostvarenje navedenih mjera provest će se kroz 22 aktivnosti u suradnji sa svim ključnim dionicima. Provedbom aktivnosti očekuje se povećanje broja korisnika za 50%.

U okviru Posebnog cilja 2. Poboljšanje horizontalne i vertikalne koordinacije u sustavu i izvan sustava obuhvaćene su dvije mjere (Mjera 2.1. Jačanje međuresorne suradnje kroz multidisciplinarni pristup; Mjera 2.2. Jačanje kapaciteta stručnjaka i pružatelja usluga u sustavu socijalne skrbi). Navedene mjere ostvarit će se kroz provedbu tri aktivnosti usmjerene na umrežavanje ključnih dionika i provođenje edukacija stručnjaka iz sustava socijalne skrbi.

Posebni cilj 3. Uvođenje inovativnih usluga usmjeren je na razvoj novih pristupa odgovaranja na potrebe korisnika socijalnih usluga. U okviru Mjere 3.1. Uvođenje inovativnih socijalnih usluga predviđeno je šest aktivnosti koje obuhvaćaju sve kategorije korisničkih skupina. Uvođenje inovativnih usluga financirat će se kroz sredstva Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF) i državnog proračuna Republike Hrvatske.

Posebni cilj 4. Unaprjeđenje informiranosti korisnika socijalnih usluga obuhvaća Mjeru 4.1. Poboljšanje informiranosti o dostupnim socijalnim uslugama. Informiranje korisnika socijalnih usluga i edukacija o pravima koja su im na raspolaganju omogućit će učinkovitije pružanje socijalnih usluga.

Socijalni plan Zadarske županije predlaže 7 mjera i 30 aktivnosti za razdoblje od 2025. do 2027. godine. Navedene aktivnosti usmjerene su na realizaciju posebnih ciljeva, te će se njihova provedba pratiti kroz ostvarenje navedenih indikatora. Planirane mjere i aktivnosti prikazane su u nastavku Plana.

Posebni cilj 1. Unaprjeđenje dostupnosti socijalnih usluga za određene korisničke skupine

<table>
<tr><td colspan="5">Posebni cilj 1. Unaprjeđenje dostupnosti socijalnih usluga za određene korisničke skupine</td></tr>
<tr><td colspan="5">Pokazatelj ostvarenosti cilja 1.

Povećanje broja korisnika socijalnih usluga u svim dobnim skupinama do 50%

Broj korisnika socijalnih usluga u 2024. godini: 1273
Broj korisnika socijalnih usluga u 2027. godini: 1910</td></tr>
<tr><td>Mjera 1.1.</td><td>Indikator realizacije mjere</td><td>Aktivnosti</td><td>Nositelji/sunositelji aktivnosti</td><td>Izvori financiranja</td></tr>
<tr><td rowspan="7">Osiguranje dostupnosti usluga za djecu i mlade</td><td rowspan="7">Indikator: Broj korisnika djece i mladih koji koriste socijalne usluge

Početna vrijednost: 352

Ciljana vrijednost:528</td><td rowspan="2">Aktivnost 1.1.1. Širenje kapaciteta rane razvojne podrške za djecu s teškoćama 0-3 i 4-7 godina</td><td rowspan="2">Pružatelji socijalnih usluga
Odgojno-obrazovne ustanove
Zdravstvene ustanove</td><td>Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga 70</td></tr>
<tr><td>Kroz mrežu socijalnih usluga</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Aktivnost 1.1.2 Proširenje usluge logopedske terapije</td><td rowspan="2">Pružatelji socijalnih usluga
Odgojno-obrazovne ustanove
Zdravstvene ustanove</td><td>Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga 0</td></tr>
<tr><td>Proračun JL(P)RS
Projektno financiranje</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Aktivnost 1.1.3 Proširenje usluge psihosocijalne za djecu čije je mentalno zdravlje ugroženo kroz uključivanje većeg broja stručnjaka</td><td rowspan="2">Pružatelji socijalnih usluga
Hrvatski zavod za socijalni rad
Odgojno-obrazovne ustanove
Zdravstvene ustanove</td><td>Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga 50</td></tr>
<tr><td>Kroz mrežu socijalnih usluga
Proračun JL(P)RS
Projektno financiranje</td></tr>
<tr><td>Aktivnost 1.1.4 Pružanje usluge socijalnog</td><td>Pružatelji socijalnih usluga</td><td>Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga 50</td></tr>
</table>

		mentorstva za djecu korisnike ZMN	Hrvatski zavod za socijalni rad	Kroz mrežu socijalnih usluga Proračun JL(P)RS Ostalo
		Aktivnost 1.1.5 Pružanje usluge socijalnog mentorstva za djecu i mlade radi prestanka usluge smještaja	Pružatelji socijalnih usluga Hrvatski zavod za socijalni rad	Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga 12
				Kroz mrežu socijalnih usluga Proračun JL(P)RS Ostalo
		Aktivnost 1.1.6 Proširenje usluge boravka za djecu i mlade s teškoćama u razvoju	Pružatelji socijalnih usluga Odgojno-obrazovne ustanove	Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga 10
				Kroz mrežu socijalni usluga Proračun JL(P)RS
		Aktivnost 1.1.7 Razvoj usluge stambenog zbrinjavanja mladih u kriznim situacijama	Pružatelji socijalnih usluga Organizacije civilnog društvo	Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga 8
				Kroz mrežu socijalnih usluga Proračun JL(P)RS Projektno financiranje Ostalo
Mjera 1.2.	**Indikator realizacije mjere**	**Aktivnosti**	**Nositelji/sunositelji aktivnosti**	**Izvori financiranja**
Osiguranje dostupnosti usluga za odrasle osobe	Indikator: Broj odraslih osoba korisnika socijalnih usluga Početna vrijednost: 135 Ciljana vrijednost: 203	Aktivnost 1.2.1. Razvoj usluge boravka za odrasle osobe s mentalnim oštećenjem	Pružatelji socijalnih usluga	Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga 10
				Kroz mrežu socijalnih usluga Proračun JL(P)RS Ostalo
		Aktivnost 1.2.3. Unaprjeđenje usluge podrške u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju za OSI	Pružatelji socijalnih usluga HZZ PU Zadar JL(P)RS	Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga 0
				Proračun JL(P)RS Projektno financiranje
		Aktivnost 1.2.3. Povećanje smještajnih kapaciteta za žrtve nasilje u obitelji	Pružatelji socijalnih usluga Organizacije civilnog društva	Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga 9
				Kroz mrežu socijalnih usluga Projektno financiranje Ostalo
		Aktivnost 1.2.4. Psihosocijalna tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja	Hrvatski zavod za socijalni rad Pružatelji socijalnih usluga Organizacije civilnog društva	Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga 10
				Kroz mrežu socijalnih usluga Proračun JL(P)RS Ostalo
		Aktivnost 1.2.5. Boravak za beskućnike	Pružatelji socijalnih usluga JL(P)RS	Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga 7

			Organizacije civilnog društva	Kroz mrežu socijalnih usluga Proračun JL(P)RS Projektno financiranje
		Aktivnost 1.2.6. Povećanje smještajnih kapaciteta za beskućnike (žene)	Pružatelji socijalnih usluga JL(P)RS Organizacije civilnog društva	Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga 7
				Kroz mrežu socijalnih usluga Proračun JL(P)RS Projektno financiranje
		Aktivnost 1.2.7. Poboljšanje dostupnosti usluge pomoć u kući za osobe s invaliditetom u dobi od 18 do 64 godine	Pružatelji socijalnih usluga JL(P)RS	Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga 20
				Kroz mrežu socijalnih usluga Proračun JL(P)RS Projektno financiranje Ostalo
		Aktivnost 1.2.8. Unapređenje usluge podrške i pomoći tijekom tranzicije u roditeljstvo te grupne podrške roditeljima	Pružatelji socijalnih usluga JL(P)RS Organizacije civilnog društvo	Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga 25
				Kroz mrežu socijalnih usluga Projektno financiranje
Mjera 1.3.	**Indikator realizacije mjere**	**Aktivnosti**	**Nositelji/sunositelji aktivnosti**	**Izvori financiranja**
Osiguranje dostupnosti usluga za starije osobe	Indikator: Broj starijih osoba korisnika socijalnih usluga Početna vrijednost: 786 Ciljana vrijednost 1179	Aktivnost 1.3.1. Unaprjeđenje usluge pomoć u kući u ruralnim i otočnim područjima Zadarske županije	Pružatelji socijalnih usluga JL(P)RS Organizacije civilnog društva	Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga 50
				Kroz mrežu socijalnih usluga Proračun JL(P)RS Projektno financiranje
		Aktivnost 1.3.2. Unaprjeđenje usluge palijativne skrbi kroz izgradnju hospicija na području Zadarske županije	JL(P)RS Zdravstvene ustanove	Broj korisnika za koje se očekuje financiranje u mreži socijalnih usluga 0
				Proračun JL(P)RS Projektno financiranje Ostalo

Posebni cilj 2. Poboljšanje horizontalne i vertikalne koordinacije u sustavu i izvan sustav

Posebni cilj 2. Poboljšanje horizontalne i vertikalne koordinacije u sustavu i izvan sustav				
Pokazatelj ostvarenosti cilja 2. . Broj institucija koje sudjeluju Početna vrijednost u 2024. godini: 0 Ciljana vrijednost u 2027. godini: 10				
Mjera 2.1.	**Indikator realizacije mjere**	**Aktivnosti**	**Nositelji/sunositelji aktivnosti**	**Izvori financiranja**
Jačanje međuresorne suradnje kroz multidisciplinarni pristup	Broj održanih sastanaka Početna vrijednost: 0 Ciljana vrijednost: 6	Aktivnost 2.1.1. Organizacija sastanaka u svrhu jačanja međuresorne i razvoja socijalnih usluga	Hrvatski zavod za socijalni rad Obiteljski centar Zadarska županija Hrvatski zavod za zapošljavanje Pružatelji socijalnih usluga	Proračun JL(P)RS Projektno
Mjera 2.2.	**Indikator realizacije mjere**	**Aktivnosti**	**Nositelji/sunositelji aktivnosti**	**Izvori financiranja**
Jačanje kapaciteta stručnjaka i pružatelja usluga u sustavu socijalne skrbi	Broj povedenih programa/edukacija/ radionica/supervizija Početna vrijednost: 0 Ciljana vrijednost: 6	Aktivnost 2.2.1. Provođenje edukacija stručnjaka iz sustava socijalne skrbi	Hrvatski zavod za socijalni rad Obiteljski centar Zadarska županija Pružatelji socijalnih usluga	Proračun JL(P)RS Projektno
		Aktivnost 2.2.2. Umrežavanje ključnih dionika kroz razmjenu iskustava (*peer to peer*)	Hrvatski zavod za socijalni rad Obiteljski centar Zadarska županija Pružatelji socijalnih usluga	Proračun JL(P)RS Projektno

Posebni cilj 3. Uvođenje inovativnih socijalnih usluga

Posebni cilj 3. Uvođenje inovativnih socijalnih usluga				
Pokazatelji ostvarenosti cilja 3. Broj inovativnih usluga Početna vrijednost u 2024. godini: 0 Ciljana vrijednost u 2027. godini: 50% realizacije aktivnosti				
Mjera 3.1.	**Indikator realizacije mjere**	**Aktivnosti**	**Nositelji/sunositelji aktivnosti**	**Izvori financiranja**
Uvođenje inovativnih socijalnih usluga	Broj inovativnih usluga Početna vrijednost: 0 Ciljana vrijednost: 50% realizacije aktivnosti	Aktivnost 3.1.1. Osnivanje mobilnog tima za psihosocijalnu podršku i ranu razvojnu podršku za područje Zadarske županije (Benkovac i otoci)	JL(P)RS Pružatelji socijalnih usluga Obiteljski centar Hrvatski zavod za socijalni rad	Proračun JL(P)RS Projektno
		Aktivnost 3.1.2. Predah od skrbi za roditelje djece s teškoćama u razvoju	Pružatelji socijalnih usluga JL(P)RS	Proračun JL(P)RS Projektno
		Aktivnost 3.1.3. Centar za prevenciju i pomoć mladima i djeci na području Zadarske županije	JL(P)RS Pružatelji socijalnih usluga Obiteljski centar Hrvatski zavod za socijalni rad	Proračun JL(P)RS Projektno
		Aktivnost 3.1.4. Razvoj usluge inovativnih tehnologija za starije i nemoćne osobe	Pružatelji socijalnih usluga JL(P)RS Organizacije civilnog društva	Proračun JL(P)RS Projektno
		Aktivnost 3.1.5. Izgradnja Veteranskog centra u Biogradu na Moru	JL(P)RS	Proračun JL(P)RS Projektno
		Aktivnost 3.1.6. Razvoj usluge poludnevnog boravka za starije osobe	Pružatelji socijalnih usluga JL(P)RS	Proračun JL(P)RS Projektno
		Aktivnost 3.1.7. Integrativne i zaštitne radionice	JL(P)RS	Proračun JL(P)RS Projektno

		Aktivnost 3.1.8. Prilagođeni prijevoz za djecu s teškoćama u razvoju	Pružatelji socijalnih usluga JL(P)RS	Proračun JL(P)RS Projektno

Posebni cilj 4. Unaprjeđenje informiranosti korisnika socijalnih usluga

Posebni cilj 4. Unaprjeđenje informiranosti korisnika socijalnih usluga				
Pokazatelji ostvarenosti cilja 4. Broj institucija kojima će se dostaviti katalog socijalnih usluga dostupnih na području Zadarske županije Početna vrijednost u 2024. godini:0 Ciljana vrijednost u 2027. godini: 1				
Mjera 4.1.	**Indikator realizacije mjere**	**Aktivnosti**	**Nositelji/sunositelji aktivnosti**	**Izvori financiranja**
Poboljšanje informiranosti o dostupnim socijalnim uslugama	Katalog socijalnih usluga Početna vrijednost u 2024.: 0 Ciljana vrijednost u 2027.: 1	4.1.1. Izrada kataloga socijalnih usluga	JL(P)RS	Proračun JL(P)RS Projektno
		4.1.2. Povećanje vidljivosti socijalnih usluga	JL(P)RS	Proračun JL(P)RS Projektno

5. Praćenje i evaluacija socijalnog plana

Sukladno Pravilniku o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (čl. 11) praćenje i evaluacija socijalnog plana predstavljaju zadaću jedinice područne (regionalne) samouprave. Praćenje i evaluacija mjera provodit će se godišnje, dok će se evaluacija realizacije ciljeva i mjera provoditi na trogodišnjoj razini.

5.1. Praćenje socijalnog plana

Praćenje socijalnog plana provodit će Upravni odjel za hrvatske branitelje, udruge, demografiju i socijalnu politiku Zadarske županije. Poseban naglasak bit će stavljen na izvještavanje o realizaciji posebnih ciljeva, mjera i aktivnosti definiranih socijalnim planom. Izvješće o implementaciji mjera i aktivnosti predloženih Planom sadržavat će podatke o provedenim aktivnostima (početak i trajanje provedbe), troškovima provedbe i izvorima (su)financiranja, ostvarenju indikatora realizacija mjere, ljudskim resursima i teritorijalnoj pokrivenosti. Također, prilikom prikupljanja podataka tijekom praćenja socijalnog plana, pružatelje socijalnih usluga usmjerit će se na točno navođenje lokacije pružanja socijalnih usluga kako bi dobiveni podaci dali uvid u lokacije na kojima se usluge pružaju prema broju korisnika u potrebi.

Godišnje praćenje implementacije mjera i aktivnost Socijalnog plana Zadarske županije provodit će se putem akcijskih planova na godišnjoj razini. Akcijski plan predstavlja koristan alat u procesu praćenja realizacije mjera i aktivnosti predloženih socijalnim planom. Praćenje provedbe socijalnog plana Zadarske županije za razdoblje od 2025. do 2027. godine temeljit će se na provedbi godišnjih akcijskih planova za navedeno razdoblje.

5.2. Evaluacija socijalnog plana

Evaluaciju socijalnog plana provodit će Upravni odjel za hrvatske branitelje, udruge, demografiju i socijalnu politiku u suradnji s vanjskim stručnjakom. Sukladno čl. 11 Pravilnika o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba, evaluacija mjera provodit će se na godišnjoj razini, dok će se evaluacija ciljeva i mjera biti provedena nakon završetka trogodišnjeg razdoblja implementacije Plana.

Proces evaluacije socijalnog plana uključuje prikupljanje podataka, njihovu obradu i analizu kako bi se procijenila uspješnost realizacije ciljeva, mjera i aktivnosti u razdoblju obuhvaćenih Planom. Sama evaluacija pružit će uvid u određeni društveni kontekst i društvene promjene, te učinkovitost ciljeva i mjera politike socijalne skrbi. Također, sama evaluacija i dobiveni rezultati predstavljaju temelj za novi socijalni plan.

6. Izvori i literatura

1. Državni zavod za statistiku, Pokazatelji siromaštva i socijalne isključenosti u 2023. godini https://podaci.dzs.hr/2024/hr/77038

2. Državni zavod za statistiku, Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2023. godini https://podaci.dzs.hr/2024/hr/76800

3. Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., ,https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabshtm.htm

4. Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021., https://podaci.dzs.hr/media/td3jvrbu/popis_2021-stanovnistvo_po_gradovima_opcinama.xlsx

5. Hrvatski zavod za javno zdravstvo: Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, 2024., Zagreb https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2024/10/Bilten_-_osobe_s_invaliditetom_2024_g.-1.pdf

6. Hrvatski zavod za javno zdravstvo: Podaci registra za rak za 2022. godinu https://www.hzjz.hr/sluzba-epidemiologija-prevencija-nezaraznih-bolesti/publikacije-odjel-za-maligne-bolesti/

7. Hrvatski zavod za javno zdravstvo: Pokazatelji zdravstvenog stanja i korištenja zdravstvene zaštite hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata za 2023. godinu https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2025/01/Bilten_-_hrvatski_branitelji_2023._g..pdf

8. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje: Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, godina XXII, broj 09/2024) https://www.mirovinsko.hr/UserDocsImages/listalice/mediji/2024/9-2024-listopad-2024/files/assets/common/downloads/publication.pdf

9. Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Zadar, Mjesečni statistički bilten 9/24 https://www.hzz.hr/app/uploads/2024/02/HZZ-PU-ZADAR-MJESECNI-STATISTICKI-BILTEN-9-2024-1.pdf

10. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2021.) Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine, Zagreb https://mrosp.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Glavno%20tajni%C5%A1tvo/Godi%C5%A1nji%20planovi%20i%20strate%C5%A1ka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Nacionalni%20pla

n%20razvoja%20socijalnih%20usluga%20za%20razdoblje%20od%20%202021.%20do%202027.%20godine.pdf

11. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2021.): Akcijski plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2024. godine

https://mrosp.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Glavno%20tajni%C5%A1tvo/Godi%C5%A1nji%20planovi%20i%20strate%C5%A1ka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Akcijski%20plan%20razvoja%20socijalnih%20usluga%20za%20razdoblje%20od%202021.%20do%202024.%20godine.pdf

12. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2021.): Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine

https://mrosp.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Glavno%20tajni%C5%A1tvo/Godi%C5%A1nji%20planovi%20i%20strate%C5%A1ka%20izvje%C5%A1%C4%87a/Nacionalni%20plan%20borbe%20protiv%20siroma%C5%A1tva%20i%20socijalne%20isklju%C4%8Denosti%20za%20razdoblje%20od%202021%20do%202027.pdf

13. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2022.): Nacionalni plan za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2022.-2026. godine

https://mrosp.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Socijalna%20politika/Dokumenti/Nacionalni%20plan%20za%20prava%20djece%20u%20Republici%20Hrvatskoj%20za%20razdoblje%20od%202022.%20do%202026.%20godine.pdf

14. Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (2022.): Operativni plan deinstitucionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga u Republici Hrvatskoj

https://mrosp.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Socijalna%20politika/Dokumenti/Operativni%20plan%20deinstitucionalizacije%20prevencije%20institucionalizacije%20i%20transformacije%20pru%C5%BEatelja%20socijalnih%20usluga%20u%20RH%202022.%20-%2

15. Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_02_13_230.html

16. Siromaštvo i dobrobit djece predškolske dobi u Republici Hrvatskoj, Ured UNICEF-a za Hrvatsku, Zagreb, lipanj 2015. https://www.unicef.hr/wp-content/uploads/2015/09/Publikacija_Siromastvo_Unicef_2015_online.pdf

17. UNICEF: Child Poverty in the Midst of Wealth, Innocenti Report Card 18, prosinac 2023. https://www.unicef.org/innocenti/media/3296/file/UNICEF-Innocenti-Report-Card-18-Child-Poverty-Amidst-Wealth-2023.pdf

18. Zadarska županija: Plan razvoja Zadarske županije od 2021. do 2027. godine , Zadar, 2022. https://www.zadra.hr/images/dokumenti/stratesko_planiranje/Plan_razvoja_2021-2027/0_Plan%20razvoja%20Zadarske%20%C5%BEupanije%202021.%20-%202027.pdf

19. Zavod za javno zdravstvo Zadar: Zdravstveno - statistički ljetopis Zadarske županije za 2023. godinu (ZZJZ Zadar, 2024.) https://www.zjz-zadar.hr/hr/publikacije/ljetopisi/79

7. Popis slika

Slika 1. Geografski položaj Zadarske županije, izvor: Plan razvoja Zadarske županije 2021.-2027.

Slika 2. Usporedba prirodnog kretanja stanovništva u dobi od 65 do 79 godina – EU i Republika Hrvatska

Slika 3. Usporedba prirodnog kretanja stanovništva u dobi manjoj od 15 godina - EU i Republika Hrvatska

Slika 4. Ukupno doseljeno i odseljeno stanovništva po županijama u 2023. godini

Slika 5. Stopa rizika od siromaštva po spolu i dobi u 2023.

Slika 6. Stanovništvo prema vrsti zajednice u kojoj osoba živi

Slika 7. Ukupan broj osoba uključenih u tretman Službe za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti tijekom 2023. godine

Slika 8. Prikaz novih slučajeva raka u Zadarskoj županiji prema spolu u razdoblju od 1996. do 2021. godine

Slika 9. Nezaposlene osobe prema razini obrazovanja u rujnu 2024. godini

Slika 10. Kretanje korisnika mirovina u razdoblju od 2001. do 2023. godine

Slika 11. Broj korisnika mirovina prema vrstama i zakonskoj osnovi ostvarivanja mirovina te prosječnoj visini mirovina u Zadarskoj županiji i Republici Hrvatskoj (za prosinac 2023. - isplata u siječnju 2024.)

8. Popis tablica

Tablica 1. Prirodno kretanje stanovništva u Zadarskoj županiji u periodu od 2019. do 2023.

Tablica 2. Prirodno kretanje stanovništva u gradovima i općinama u Zadarskoj županiji u 2023. godini

Tablica 3. Stanovništvo Zadarske županije po kontingentima i spolu (Popis stanovništva 2011.)

Tablica 4. Stanovništvo Zadarske županije po kontingentima i spolu (Popis stanovništva 2021.)

Tablica 5. Bruto domaći proizvod, realne stope rasta i tekuće cijene

Tablica 6. Stopa rizika siromaštva i osobe u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti prema NUTS 2 regijama

Tablica 7. Tipovi kućanstva u Zadarskoj županiji (Popis 2011.)

Tablica 8. Tipovi kućanstva u Zadarskoj županiji (Popis 2021.)

Tablica 9. Broj članova institucionalnoga kućanstva na području Zadarske županije (Popis stanovništva 2021. godine)

Tablica 10. Tipovi obitelji u Zadarskoj županiji prema Popisu stanovništva iz 2011. godine

Tablica 11. Tipovi obitelji u Zadarskoj županiji prema Popisu stanovništva iz 2021. godine

Tablica 12. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, županijama prebivališta te dobnim skupinama

Tablica 13. Usluge iz zdravstva i drugih sustava za braniteljsku populaciju s područja Zadarske županije za 2024. godinu

Tablica 14. Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu, dobnim skupinama i gradovima /općinama Zadarske županije

Tablica 15 . Prikaz vrsta oštećenja koje uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja osoba

Tablica 16. Registrirana nezaposlenost i zapošljavanje u razdoblju od 2008. do 2023. godine

Tablica 17. Podaci o broju korisnika usluga kojima je uslugu pružio Hrvatski zavod za socijalni rad Zadarske županije ili je izdana uputnica/zaključak/rješenje kod drugog pružatelja

Tablica 18. Procjena potreba za socijalnim uslugama za djecu u riziku 0 – 19 godina te djecu i mlade 0 – 24 godine

Tablica 19. Procjena potreba za socijalnim uslugama za građane u riziku u dobi 20 – 64 godine

Tablica 20. Procjena potreba za socijalnim uslugama za izbjeglice

Tablica 21. Procjena potreba za socijalnim uslugama za starije osobe

IZVJEŠTAJ O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU O PRIJEDLOGU PLANA NORMATIVNIH AKTIVNOSTI ZA 2024. GODINU		
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Zadarska županija Upravni odjel za hrvatske branitelje, udruge, demografiju i socijalnu politiku	
Dokument o kojem je provedeno savjetovanje	Socijalni plan Zadarske županije za razdoblje od 2025. do 2027. godine	
Svrha savjetovanja	Temeljem članka 241. Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine, broj: 18/22, 46/22, 119/22, 71/23 i 156/23) socijalno planiranje u nadležnosti je županija. Savjet za socijalnu skrb predlaže socijalni plan za područje jedinice područne (regionalne) samouprave, a donosi ga predstavničko tijelo.	
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu dokumenta savjetovanja?	/	
Je li dokument savjetovanja bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Dokument savjetovanja bio je objavljen na internetskim stranicama Zadarske županije (https://zadarska-zupanija.hr/transparentnost/savjetovanje-s-javno%C5%A1%C4%87u) 07. veljače 2025. godine i bio je dostupan do 20. veljače 2025. godine za savjetovanje.	
Provedene metode savjetovanja i razdoblje/datum njihovog održavanja?	Internetsko savjetovanje na stranici Zadarske županije	Razdoblje provedbe savjetovanja od 07.02.2025. do 20.02.2025.
	Okrugli stol	-
	Javno izlaganje	-
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	Tijekom internetskog savjetovanja na dokument savjetovanja nije zaprimljeno niti jedno očitovanje.	
Razlozi neprihvaćanja pojedinih primjedbi zainteresirane javnosti na određene odredbe dokumenta savjetovanja	/	
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedba javnog savjetovanja nije iziskivala dodatna financijska sredstva.	